

College Uitvoeringsprogramma 2022 – 2026

Leusden, september 2022

College Uitvoeringsprogramma 2022 - 2026

	pagina:
Inhoudsopgave	2
Aanbieding	3
Financieel overzicht	4
Domein Bestuur	
1.1 Veiligheid	5
1.2 Robuuste en slagvaardige dienstverlening aan samenleving en politiek	7
Domein Leefomgeving	
2.1 Energie- en warmtetransitie	11
2.2 Duurzaamheid, klimaatadaptie, versterking groene kwaliteit	21
2.3 Beleid maatschappelijk vastgoed	27
2.4 Beleid sport	29
2.5 De Korf	31
2.6 Burgemeester Buiningpark en Jan Banninkpark	34
2.7 Toekomst zwembad Octopus	36
Domein Samenleving	
3.1 Beleidskader Sociaal Domein	38
Domein Ruimte	
4.1 Bouwen en wonen	40
4.2 Leusden op de kaart	47
Bijlage 1: Toelichting bij 1.2 Robuuste en slagvaardige dienstverlening	49
Bijlage 2: Overzicht overige uitgangspunten Coalitieakkoord	52

Aanbieding

Hierbij bieden wij u aan het College Uitvoeringsprogramma 2022-2026 (hierna CUP).

Het CUP bevat een nadere uitwerking van het Coalitieakkoord 2022-2026 'Met raad en daad!', dat door de coalitiepartijen Lokaal Belangrijk, CDA en VVD is aangegaan en in de raadsvergadering van 2 juni 2022 is behandeld.

In de raad is op 27 juni 2022 afgesproken om een proces op te starten om te komen tot een strategische raadsagenda. In de raads werkgroep wordt daaraan gewerkt, wij kijken uit naar het resultaat. Het coalitieakkoord en de strategische raadsagenda tezamen is de opdracht aan het college voor de komende vier jaar.

In het coalitieakkoord zijn afspraken gemaakt op de onderwerpen die de coalitie belangrijk vindt. In dit CUP zijn deze onderwerpen uitgewerkt. Binnen het thema Duurzaamheid & Energietransitie zetten we in op, wat we nu kunnen oppakken in de bestaande woningvoorraad. Het accent zal liggen op isolatie en het zelf opwekken van energie door de inwoners. Het thema Bouwen & Wonen is gericht op innovatie om het woningtekort te verminderen. Ook willen we de voorbereiding opstarten van de herstructurering van een aantal grote maatschappelijke voorzieningen, zoals onder andere De Korf. Het versterken van de ambtelijke capaciteit zien wij als een noodzakelijke opgave. Voor het Sociaal Domein hebben we de ambitie uitgesproken het voorzieningenniveau op peil houden, dit is en blijft een uitdagende opgave.

De CUP-formulieren hierna zijn ingericht volgens de vier W-vragen zoals ook worden gebruikt in de programmabegroting: **W**at willen we bereiken? met **W**ie werken we samen? **W**at gaan we daarvoor doen? **W**at gaat het kosten?

Het CUP is voorzien van een financieel overzicht dat u hierna aantreft. De financiële effecten zijn verwerkt in de begroting 2023-2026.

Het college van burgemeester en wethouders van Leusden

Financieel overzicht CUP 2022-2026

De bestuursopdrachten van het CUP zijn doorgerekend op incidentele en structurele financiële consequenties (tabel 1). De doorrekeningen zijn op basis van inschattingen. De incidentele lasten worden grotendeels ten laste gebracht aan het begrotingssaldo. Dit is zichtbaar in tabel 2.

De ambities, zoals vertaald in dit CUP, vragen inspanning van de organisatie. In de bestuursopdrachten is daarom ook een inschatting gemaakt van de benodigde incidentele en structurele extra capaciteit. Vaak gaat het daarbij om extra capaciteit in het advies- of uitvoeringsveld waar de opdracht betrekking op heeft. Hiervoor is in tabel 1 ook de bijbehorende extra structurele personele capaciteit (in FTE) opgenomen per bestuursopdracht. Deze personeelskosten zijn verwerkt in de financiële vertaling.

Bij de diverse bestuursopdrachten zal ook advies- of uitvoeringscapaciteit nodig zijn op andere terreinen, zoals communicatie, financiën of specifieke vakgebieden. Een deel hiervan is financieel verwerkt in de bestuursopdrachten en een deel wordt uitgevoerd door de bestaande formatie.

	Structureel				Incidenteel					FTE-S
	2023	2024	2025	2026	2022	2023	2024	2025	2026	
1. Domein Bestuur										
1.1 Veiligheid	109	109	109	109						1,2
1.2 Robuuste en slagvaardige dienstverlening	686	741	741	741	25	69				10,3
2. Domein Leefomgeving										
2.1 Energie- en warmtetransitie	422	730	730	730		187	172	182	162	3,7
2.2 Duurzaamheid, klimaatadaptatie en versterking groene kwaliteit	61	76	76	76		67				1,0
2.3 Beleid vastgoed						31	25	21		
2.4 Beleid sport						33	26			
2.5 De Korf					95	185	176	125	125	
2.6 Visie Brgm. Buiningpark en Jan Banninkpark							30	57	5	
2.7 Toekomst zwembad Octopus							15	15	10	
3. Domein Samenleving										
3.1 Beleidskader Sociaal Domein					0	0	0	0	0	
4. Domein Ruimte										
4.1 Programma Bouwen en wonen	78	78	78	78	110	205	185	80	80	1,1
4.2 Leusden op de kaart	71	71	71	71						0,5
Totaal lasten CUP 2022-2026	1.427	1.805	1.805	1.805	230	776,0	629,4	479,6	381,8	17,8

Tabel 1 Totaal lasten CUP 2022-2026

bedragen x € 1.000

Dekking incidentele lasten	2022	2023	2024	2025	2026	Totaal
Bruto saldo incidentele lasten CUP 2022-2026	310	1.101	826	598	432	3.267
2.2.2 Hitteplan. dekking: 50% uit GRP		-40				
2.2.2 Hitteplan.dekking: 50% uit reserve toekomstbestendige buitenruimte		-40				
3.2 Beleidskader SD. Dekking 3.2: AR AB jeugdmiddelen 2021	-5	-150	-150	-150	-35	
4.1-1 Woonzorgvisie. Dekking reserve volkshuisvesting	-50	-20	-20	-20	-20	
4.1-4 Transformatie kantoren. Dekking reserve volkshuisvesting	-25	-25				
4.1-5 Visie zoekgebieden WVG. Dekking: via budget uitvoeringskosten omgevingsvisie		-20				
Subtotaal niet ten laste van begrotingsresultaat	-80	-295	-170	-170	-55	-770
Subtotaal ten laste van het begrotingsresultaat	-230	-806	-656	-428	-377	-2.497
Resultaat	0	0	0	0	0	0

Tabel 2 Dekking incidentele lasten CUP 2022-2026

bedragen x € 1.000

Ambitie: 1.1 Veiligheid
Portefeuillehouder: Gerolf Bouwmeester

Wat willen we bereiken?

Omschrijving in Coalitieakkoord 2022-2026:

De gemeente heeft meer verantwoordelijkheid gekregen op het gebied van veiligheid. De capaciteit daarvoor is, ook ten opzichte van gemeenten om ons heen, achtergebleven en knelt. Om die reden investeren wij in meer capaciteit. Wij zetten daarnaast in op faciliteren en lobbyen om ook de politiecapaciteit voor Leusden, Achterveld en Stoutenburg weer op niveau te krijgen.

Doelstelling en kwaliteit van het resultaat:

Actualiseren van het veiligheidsbeleid waarbij samen met betrokken partners, inwoners en de raad de speerpunten voor de komende jaren wordt bepaald.
Meer Samenwerking en kennisuitwisseling met omliggende gemeenten en het RIEC (Regionaal Informatie en Expertise Centrum).

Afbakening:

Op basis van de evaluatie en de vast te stellen speerpunten in het nieuwe veiligheidsbeleid zal definitief bepaald moeten worden wat er nodig is aan capaciteit en middelen om deze speerpunten uit te kunnen voeren.

Met wie werken we samen?

Toelichting:

Bij het bepalen van de speerpunten zullen de volgende stakeholders worden betrokken:

- intern: ruimtelijk domein, sociaal domein, handhaving
- extern: politie, woningstichting, Lariks, ggz, RIEC en omliggende gemeenten
- raad gemeente Leusden
- inwoners en ondernemers gemeente Leusden

Inbreng inwoners:

Via diverse momenten zullen inwoners en ondernemers hun input voor de speerpunten voor veiligheid kunnen inbrengen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Toelichting:

Eind 2022 evalueren we het huidige veiligheidsbeleid en de werkzaamheden en ontwikkelingen van de afgelopen jaren op het gebied van veiligheid. Veiligheid is in toenemende mate een aspect om rekening mee te houden. De aanpak van ondermijning, zorg en veiligheid, jeugdproblematiek en digitale veiligheid zijn thema's die in toenemende mate aandacht vragen. Het gaat daarbij ook om verbinding van onder- en bovenwereld ofwel ondermijning. Leusden is weliswaar geen onveilige gemeente, maar ondermijning en cybercriminaliteit zijn steeds meer activiteiten om rekening mee te houden. Er is daarbij sprake van een waterbedeffect: ondermijning en cybercriminaliteit richten zich op de zwakkere plekken in de samenleving. In de afgelopen jaren zijn we door capaciteitsgebrek nog onvoldoende in staat geweest om ons veiligheidsbeleid en de implementatie er van op orde te brengen en te houden.

Hierbij nemen we ook de toegenomen structurele belasting op de formatie veiligheid mee, die o.a. door de opvang van vluchtelingen in Leusden is ontstaan.

In het eerste kwartaal van 2023 wordt de regionale veiligheidsstrategie 2023-2027 vastgesteld waarin de gezamenlijke speerpunten op het gebied van veiligheid voor de regio worden opgenomen. Op basis van deze gedeelde prioriteiten zal in het tweede kwartaal van 2023 een gezamenlijk integraal veiligheidsbeleid met Zeist, Bunnik en Woudenberg (de gemeenten uit het politie basisteam) worden ontwikkeld. Dit beleid voor de periode 2024-2027, waarin ook gemeentelijke speerpunten zijn opgenomen, wordt aan de raad ter vaststelling aangeboden.

Ook het verhogen van de politiecapaciteit in Leusden zal worden opgenomen in het Integraal veiligheidsbeleid.

Planning uitvoeringsjaren:

2022: opstellen plan van aanpak, evaluatie huidige aanpak
2023: bepalen speerpunten en vaststellen integraal veiligheidsbeleid
2024: uitvoeren veiligheidsbeleid
2025: uitvoeren veiligheidsbeleid

Wat gaat het kosten? (ambtelijke capaciteit)

Raming fte:	2022	2023	2024	2025	2026
Incidenteel:	0,12 fte	0,12 fte			
Bestaande capaciteit andere afdelingen	0,12 fte	0,12 fte			
Structureel:	2,60 fte	2,60 fte	2,60 fte	2,60 fte	2,60 fte
Waarvan uit bestaande capaciteit:	2,20 fte	1,40 fte	1,40 fte	1,40 fte	1,40 fte

Toelichting:

De structurele formatie hiervoor betreft de bestaande capaciteit, inclusief de formatie die nu wordt ingezet (1 fte) ten behoeve van de Persoonsgerichte aanpak (PGA) en overlast casuïstiek. Er is uitbreiding van capaciteit nodig i.v.m. de toename van meldingen verwarde personen en overlastmeldingen.

0,2 fte uitbreiding staat op de lijst voor nieuw beleid. Gezien de verwachte speerpunten vanuit het nieuwe veiligheidsbeleid, waarbij meer inzet nodig zal zijn op het gebied van ondermijning en cyberveiligheid, verdient het aanbeveling om deze uitbreiding op te hogen naar 0,4 fte.

Daarnaast is een deel van de bestaande capaciteit (0,8 fte) wel al in dienst, maar nog niet structureel begroot).

Voor de werkzaamheden m.b.t. het uitvoeren van het integraal veiligheidsbeleid wordt 350 uur begroot (periode september 2022-juni 2023). Dit is inclusief de benodigde uren voor advies vanuit andere teams zoals financiën, communicatie en fysieke domein.

Wat gaat het kosten? (geld)

Raming financiën:	2022	2023	2024	2025	2026
Incidenteel: Dekking:					
Structureel: Dekking:		€ 109.000	€ 109.000	€ 109.000	€ 109.000

Toelichting:

De formatie wordt structureel met 1,2 fte uitgebreid, waarvan de afgelopen jaren 0,8 fte incidenteel werd bekostigd.

Aandachtspunten**Communicatie:**

Aandacht voor de meldingsbereidheid inwoners, Ophalen van speerpunten onder inwoners, meer communicatie over de stand van zaken qua veiligheid in Leusden.

Risico's:

De gemeenten heeft een beperkte invloed op het op peil brengen van de politiecapaciteit en heeft de afgelopen jaren al veel druk gezet op het verbeteren van deze capaciteit o.a. door het behouden van het politiebureau in Leusden en zodoende de aanrijtijden korter te houden en de bereikbaarheid te vergroten.

Evenwel hebben de keuzes t.a.v. deze personele formaties consequenties voor de samenwerking met ketenpartners, waaronder (gemeentelijke) boa's. Boa's richten zich weliswaar op de aanpak van kleine overlast gevende feiten in de openbare ruimte, echter kent hun werkveld raakvlakken met die van openbare orde en veiligheid. Steeds vaker zien wij (landelijke ontwikkeling) dat boa's worden ingezet op OOV (gerelateerde beleids)terreinen. Een gelijkblijvende of afname in politie capaciteit en/of OOV beleids capaciteit geeft druk op de capaciteit van de boa's.

Overige:

Geen.

Ambitie:	1.2 Robuuste en slagvaardige dienstverlening aan samenleving en politiek
Portefeuillehouder:	Gerolf Bouwmeester

Wat willen we bereiken?

Omschrijving in Coalitieakkoord 2022-2026:

- Binnen een jaar ligt er een grondige analyse van welke functies structureel moeten en welke met tijdelijke middelen bekostigd kunnen worden. De keuzes van de raad voor deze bestuursperiode zullen daarin meegenomen worden.
- Bij alle keuzes die de raad gaat maken, zal de benodigde ambtelijke capaciteit in beeld gebracht worden. Hiermee willen we bereiken dat het werk in balans komt en blijft met de capaciteit.

Doelstelling en kwaliteit van het resultaat:

Om de dienstverlening aan inwoners, raad en college in stand te houden is het nodig de organisatie te versterken, structurele taken structureel in te vullen en balans tussen capaciteit en gewenst niveau van dienstverlening te creëren.

Context:

We hebben te maken met een stapeling van complexe vraagstukken in een kritische samenleving. Het vertrouwen in de overheid heeft de laatste jaren een flinke knauw opgelopen. Dat is geen gemakkelijke context. Het is daarin belangrijk dat raad, college en ambtenaren elkaar vasthouden. Samen blijven werken aan haalbare en uitvoerbare plannen is daarbij erg belangrijk. Om de wettelijke taken uit te voeren en de politieke ambities waar te maken is een kwalitatief en kwantitatief goed medewerkersbestand nodig.

In maart 2020 is akkoord gegeven op een 3 jarenplan voor de organisatieontwikkeling. De ambtelijke organisatie is van een versplinterde, zeer ad-hoc ingerichte organisatie die permanent in een overlevingsstand stond aan het ontwikkelen naar een meer gestandaardiseerde en gemanagede organisatie. Het werken aan de organisatieontwikkeling laat duidelijk successen zien: het ziekteverzuim is gedaald, de werktevredenheid gestegen en meer en betere managementinformatie is voor handen. Tegelijkertijd zijn er ook nog stappen te zetten. Zo hebben we in de coronapandemie weinig kunnen inzetten op sociale cohesie, wat een van de belangrijke doelen is van de organisatieontwikkeling.

De afgelopen jaren (met de coronapandemie en de vluchtelingencrisis) hebben bij uitstek laten zien dat het huidige tijdsgewricht vraagt om een wendbare en robuuste organisatie. Om te kunnen inspringen op plotselinge veranderingen in systeem en/ of omgeving moet niet alleen voldoende strategisch vermogen en sturing in de organisatie aanwezig zijn (dat is de afgelopen 2 jaar verbeterd), maar ook ruimte bij beleids- en uitvoeringsteams om de bakens te kunnen verzetten en zich aan te passen aan de nieuwe omgeving en aangepaste prioriteiten. Op een aantal onderdelen blijkt nu dat daar nog een inhaalslag te maken is. Op een aantal andere punten constateren we dat ambities die structureel van aard zijn slechts incidenteel gedekt zijn waardoor nieuwe investeringen nodig zijn om op hetzelfde niveau te kunnen blijven presteren.

Afbakening:

Deze CUP-opdracht betreft slagvaardig houden dan wel weer slagvaardig maken van de ambtelijke organisatie; niet het uitbreiden ten behoeve van nieuwe ambities. Wel is uitbreiding door enkele nieuwe taken meegenomen.

Buiten deze CUP-opdracht vallen:

- Alle extra respectievelijk voort te zetten inzet t.b.v. energietransitie; wijkwarmteplannen en duurzame mobiliteit. Hier is zowel sprake van uitbreiding ambities als het in standhouden van incidenteel gefinancierde capaciteit. Om dat bijeen te houden en de koppeling tussen capaciteit en ambities duidelijk te houden is dat niet hier en wel in de CUP-opdracht "Energie en Warmtetransitie meegenomen.
- Vervangende en eventuele extra inzet t.b.v. beleid toerisme en recreatie. Eind 2023 is geen budget meer beschikbaar voor de invulling van beleid toerisme en recreatie. "Leusden op de kaart" is echter een aparte CUP opdracht; het is logischer deze taak daar mee te nemen en te wegen in relatie tot de ambities m.b.t. Leusden op de kaart.
- Voor Veiligheid is een separate CUP-opdracht opgesteld).
- 1 fte projectleiding klimaatadaptatie: daar is een aparte CUP-opdracht voor waarin de ambities en bijbehorende capaciteit en middelen kunnen worden gekozen.

De versterking van de griffie is juist wel meegenomen ten behoeve van het integraal overzicht en afwegingskader. Het college realiseert zich dat de raad -en dus niet het college- hier het werkgeverschap invult.

Ten aanzien van onze dienstverlening en onze digitaliseringsopgaven zien we de noodzaak om hier een visie op te ontwikkelen. We raken met dienstverlening en digitalisering de kern van onze organisatie. Er zijn bestuurlijke keuzes en afwegingen te maken in deze grote onderwerpen.

Met wie werken we samen?

Toelichting:

Het betreft een interne opgave. Intensieve samenwerking tussen organisatie en college noodzakelijk. De raad moet integraal kunnen kiezen in kwesties van ambities en inzet middelen.

Inbreng inwoners:

Geen rechtstreekse inbreng.

Wat gaan we daarvoor doen?

Toelichting:

Het al lopende traject van de organisatieontwikkeling wordt voortgezet en geïntensiveerd. De menskracht is hiervoor al voorhanden.

Organisatie op orde: achterstallig/direct nodig (structureel):

Om op korte termijn niet in serieuze problemen te komen is op enkele taakvelden direct structurele investering nodig. Dit betreft werkzaamheden die verricht moeten worden. Er valt weinig te kiezen. Verder uitstel van deze investeringen leidt tot niet-invulling van taken en/of extra kosten externe inhuur. Deze taakvelden en de fte waar het om gaat zijn in bijlage 1. beschreven.

Organisatie op orde: achterstallig/direct nodig (incidenteel)

Om op korte termijn niet in serieuze problemen te komen is op enkele taakvelden direct incidentele investering nodig. De redenen voor het incidentele en dus niet structurele karakter zijn divers: Bij vastgoed wordt nog gewerkt aan een organisatie verbetering; bij WABO en VTH weten we nog niet wat de impact van de WKB en in mindere mate Omgevingswet zullen zijn.

Organisatie op orde: ontwikkeling

Daarnaast is het nodig om beleidslacunes te vullen op de terreinen visie dienstverlening- en I-visie. We zullen in het licht van de ontwikkelingen opnieuw kijken wat onze visie is op dienstverlening en wat onze I- visie is. Zonder die (incidentele) investeringen is geen bruikbaar kader voorhanden om investeringsbeslissingen te nemen en te prioriteren over de lange termijn op die grote taakvelden. Ook een eenmalige investering in het beter organiseren van vastgoed/accommodatiebeleid maakt hier deel van uit.

Planning uitvoeringsjaren:

2022:

- achterstallige/ direct nodige formatie inregelen
- voorbereidingen I- visie
- voorbereidingen dienstverleningsvisie

2023:

- opstellen I- visie en besluitvorming op I- visie
- opstellen dienstverleningsvisie en besluitvorming op dienstverleningsvisie

2024:

- implementeren I- visie
- implementeren dienstverleningsvisie

2025:

- uitvoeren I- visie
- uitvoeren dienstverleningsvisie

Wat gaat het kosten? (ambtelijke capaciteit)					
Raming fte:	2022	2023	2024	2025	2026
Incidenteel					
<u>Dienstverleningsvisie</u>					
Incidenteel:		0,53 fte			
Waarvan uit bestaande capaciteit:		0,29 fte	p.m.	p.m.	p.m.
Structureel:					
Waarvan uit bestaande capaciteit:					
<u>I-visie</u>					
Incidenteel:		0,69 fte			
Waarvan uit bestaande capaciteit:		0,33 fte	p.m.	p.m.	p.m.
Structureel:					
Waarvan uit bestaande capaciteit:					
Structureel					
Uitbreiding formatie "achterstallig/direct nodig":					
APV- en evenementenvergunning		0,67 fte	0,67 fte	0,67 fte	0,67 fte
Medewerker publiekszaken		1,00 fte	1,00 fte	1,00 fte	1,00 fte
Medewerker griffie		0,50 fte	0,50 fte	0,50 fte	0,50 fte
Uitbreiding formatie dataspecialist SD		0,17 fte	0,17 fte	0,17 fte	0,17 fte
Junior beleidsadviseur SD		0,33 fte	0,33 fte	0,33 fte	0,33 fte
Generalist SD 1 fte		1,00 fte	1,00 fte	1,00 fte	1,00 fte
Medewerker BAG-GI BGT		0,50 fte	0,50 fte	0,50 fte	0,50 fte
Uitbreiding accountmt. bedrijven		0,20 fte	0,20 fte	0,20 fte	0,20 fte
Formatie teamleider financiën BLNP		0,17 fte	0,67 fte	0,67 fte	0,67 fte
Rechtmatigheidsverantwoording VIC		0,50 fte	0,50 fte	0,50 fte	0,50 fte
Beheer kantoorautomatisering		0,50 fte	0,50 fte	0,50 fte	0,50 fte
BOA		1,00 fte	1,00 fte	1,00 fte	1,00 fte
Werkvoorbereider civiel		1,00 fte	1,00 fte	1,00 fte	1,00 fte
Inhoudsdeskundige vastgoed		1,00 fte	1,00 fte	1,00 fte	1,00 fte
Projectleider gebiedsontwikkeling		1,00 fte	1,00 fte	1,00 fte	1,00 fte
Extra formatie onderwijshuisvesting		<u>0,30 fte</u>	<u>0,30 fte</u>	<u>0,30 fte</u>	<u>0,30 fte</u>
		9,84 fte	10,34 fte	10,34 fte	10,34 fte
Toelichting:	Structurele capaciteit is afhankelijk van de strekking van de visies en uitkomst analyse.				

Wat gaat het kosten? (geld)					
Raming financiën:	2022	2023	2024	2025	2026
Incidenteel					
Opstellen visie Dienstverlening*		€ 40.000			
Implementeren visie Dienstverlening		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Opstellen I- visie*		€ 29.000			
Implementeren I-visie		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Organisatieontwikkeling vastgoed**	€ 50.000				
Dekking: bestaande middelen	-€ 25.000				
Structureel					
APV- en evenementenvergunning		€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000
Medewerker publiekszaken		€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000
Medewerker griffie		€ 39.000	€ 39.000	€ 39.000	€ 39.000
Uitbreiding formatie dataspecialist SD		€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
Junior beleidsadviseur SD		€ 26.000	€ 26.000	€ 26.000	€ 26.000
Generalist SD 1 fte		€ 98.000	€ 98.000	€ 98.000	€ 98.000
Medewerker BAG-GI BGT		€ 34.000	€ 34.000	€ 34.000	€ 34.000
Uitbreiding accountmt. bedrijven		€ 18.000	€ 18.000	€ 18.000	€ 18.000
Formatie teamleider financiën BLNP		€ 19.000	€ 74.000	€ 74.000	€ 74.000
Rechtmatigheidsverantwoording VIC		€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Beheer kantoorautomatisering		€ 46.000	€ 46.000	€ 46.000	€ 46.000
BOA		€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000
dekking: taakmutatie AU		-€ 34.000	-€ 34.000	-€ 34.000	-€ 34.000
Werkvoorbereider civiel		€ 77.000	€ 77.000	€ 77.000	€ 77.000
Inhoudsdeskundige vastgoed		€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
Projectleider gebiedsontwikkeling		€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
dekking: anterieure overeenkomsten		-€ 100.000	-€ 100.000	-€ 100.000	-€ 100.000
Extra formatie onderwijshuisvesting		€ 28.000	€ 28.000	€ 28.000	€ 28.000
		€ 686.000	€ 741.000	€ 741.000	€ 741.000
Toelichting:					
Zie bijlage 1 voor een toelichting op de genoemde functies.					
* De benodigde middelen voor implementatie zijn afhankelijk van de strekking van de visie.					
** € 25.000 voor eerste onderzoek is gefinancierd uit bestaande middelen, € 25.000 geraamd voor ondersteuning in de implementatie.					

Aandachtspunten
Communicatie: Over deze opdracht vindt vooral interne communicatie plaats. Dit vindt plaats binnen de bestaande formatie.
Risico's: Wanneer de benodigde capaciteit voor deze opdracht niet wordt gehonoreerd, is het niet mogelijk om de andere CUP-opdrachten naar behoren uit te voeren, omdat dit een (te) groot beslag legt op de bestaande capaciteit.
Overige: Geen.

Wat willen we bereiken?

Omschrijving in Coalitieakkoord 2022-2026:

- **Samenwerking en lobby gericht op cofinanciering en wegnemen drempels**
Wij kunnen het als gemeente Leusden niet alleen. Soms hebben wij de kennis (nog) niet in huis en soms gaan wij er niet over. Daarom zetten wij in op een constructieve en effectieve samenwerking met de logische samenwerkingspartners. Dit zijn bijvoorbeeld buurgemeenten, de Provincie en instellingen en bedrijven. Daarnaast gaan wij een actieve rol pakken op de beïnvloeding van landelijk beleid en versterken daarmee onze succesvolle inzet op het binnenhalen van cofinanciering bij Provincie, Rijk en Europa. Wij zetten in op het -zoveel als mogelijk- wegnemen van barrières en drempels, zodat eigenaren de energie- en warmtetransitie van hun woningen, kantoren en bedrijven maximaal kunnen oppakken. Er zijn en komen veel fondsen en subsidies beschikbaar op het vraagstuk van Energie- en Warmtetransitie. Wij zetten in op een actieve lobby om deze naar de gemeente Leusden te halen. De bestemmingsreserve Energie- en Warmtetransitie zal hiervoor als cofinancieringsinstrument worden ingezet. De opgaven voor de energie- en warmtetransitie zullen mede gefinancierd worden uit een nieuw te vormen bestemmingsreserve Energie- en Warmtetransitie. Deze zal gevuld worden met een substantieel bedrag uit de Bestemmingsreserve Toekomstbestendige Openbare Ruimte.
- **Energie- en warmtetransitie**
Wij willen extra inzetten op het verleiden en belonen van inwoners die bijdragen aan de verduurzaming. De energie- en warmtetransitie begint met bewustwording en beperken van gebruik. Wij zetten in op zon op dak én vlak. Er is nog veel ruimte in de versteende omgeving van de gemeente Leusden om te gebruiken voor energieopwekking. Denk aan op daken, aan muren, op geluidschermen, boven parkeerplaatsen en aan randen van bedrijfsterreinen. Hierbij willen wij manieren vinden om het aantrekkelijk te maken om de maximale oppervlakte te gebruiken, in plaats van slechts dat deel dat voor de eigen elektriciteitsbehoefte nodig is. Nieuwbouw moet minimaal nul-op-de-meter zijn en goed voorbereid zijn op de duurzame mogelijkheden van de nabije toekomst. Denk bijvoorbeeld aan bi-directioneel laden en energie- en warmteopslag. Overigens geldt ook hier dat wij -samen met onze bondgenoten- daar waar nodig stevig zullen inzetten op beïnvloeding van beleid en regelgeving. Wij willen innovatie de ruimte geven in onze gemeente. Wij denken dan bijvoorbeeld aan lokale energie- en warmteopslag en isolatie van woningen en bedrijven. De stevige inzet op de wijkwarmtetransitie in de wijk Rozendaal is een prima eerste stap. De transitie zullen wij waar mogelijk intensiveren en uitbreiden.
- **Actieprogramma energie- en warmtetransitie en aanpassen uitnodigingskader**
Er komt daarom voor het einde van 2022 een 'Actieprogramma warmte- en energietransitie 2030', waarin integraal gekeken wordt naar wat nodig is, wat kan en wat mogelijk wordt. Dit programma wordt elke twee jaar, of zoveel eerder als nodig is, herijkt. Wat wij vandaag nog niet weten, kan zo snel verwerkt en toegepast worden. Het Uitnodigingskader Duurzame Opwek passen wij zo aan dat het de waarden van het buitengebied beter beschermt.

Doelstelling en kwaliteit van het resultaat:

Een gerichte invulling van de energie- en warmtetransitie waarmee Leusden in vier thema's (gebouwde omgeving, bedrijven, duurzame mobiliteit en innovatieve opwek en opslag) toewerkt naar een toekomst, waarin:

- zoveel mogelijk energie wordt bespaard en in bebouwd gebied op innovatieve wijze duurzaam wordt opgewekt en of opgeslagen;
- het restant aan benodigde duurzame energie ook buiten Leusden duurzaam kan worden opgewekt of ingekocht;
- en de waarden van het buitengebied beter worden beschermd.

Inhoudelijke thema's

Gebouwde omgeving

Een programmatische aanpak om via een wijkgericht / collectief spoor en een individueel spoor te komen tot een aardgasvrije gebouwde omgeving in 2050 en maximale benutting van daken en andere kansen in de gebouwde omgeving voor zonne-energie. Aangezien de transitie naar een aardgasvrije gebouwde omgeving bij iedereen achter de voordeur komt, is de inspanning er op gericht om het mogelijk te maken dat iedereen mee kan in deze transitie. Waarbij goede participatie voorop staat naast een intensivering van de individuele aanpak met bijbehorend handelingsperspectief. En binnen deze aanpak aandacht voor het zoveel mogelijk wegnemen van belemmeringen en drempels in de regelgeving, de financiering etc..

Bedrijven

Het doel is om de energie die bedrijven in Leusden gebruiken, zoveel mogelijk te besparen en maximaal zelf op te wekken. Waarbij zoveel mogelijk dubbelgebruik plaatsvindt van versteend oppervlak met zonne-energie (bijv. parkeerplaatsen bij bedrijven en kantoren) en opgewekte energie die niet direct zelf wordt gebruikt waar mogelijk wordt opgeslagen.

Duurzame mobiliteit

Onze inzet is het zoveel mogelijk beperken van de CO2-uitstoot door (auto-)mobiliteit met als einddoel dat alle autokilometers op het bij de gemeente in beheer zijnde wegennet CO2-neutraal verreden kunnen worden.

Innovatieve en grootschalige opwek en opslag binnen en buiten Leusden

Ook als we bij bedrijven en particulieren maximaal energie besparen, opslaan en opwekken op dak, vlak en op en langs infrastructuur en onze mobiliteit maximaal verduurzamen, zijn we nog steeds afhankelijk van veel fossiele energie. Daarvoor hebben we, ook in de toekomst, eenvoudigweg te veel energie nodig. We zetten maximaal in op innovaties waarmee meer grootschalig duurzame energie kan worden opgewekt en/of opgeslagen en zoeken naar mogelijkheden buiten Leusden om in de toekomstige Leusdense energiebehoefte te voorzien.

Randvoorwaardelijke thema's

Bestemmingsreserve Energie- en Warmtetransitie

De te realiseren bestemmingsreserve energie- en warmtetransitie bevat een substantieel bedrag, zodat met geld uit deze voorziening als eigen bijdrage, middelen aangevraagd kunnen worden bij provincie, Rijk en Europa voor projecten waarmee de energie- en warmtetransitie versneld kan worden. De mogelijkheid om hieruit ook revolverende investeringen te doen wordt bekeken en bij het voorstel betrokken.

Lobby en subsidies

we richten onze lobby en subsidie-inspanningen op het wegnemen van belemmerende regelgeving en het financieren van (nu nog) onrendabele investeringen of activiteiten waarvoor nog geen structurele middelen beschikbaar zijn.

Monitoring

We monitoren de voortgang van de impact van onze inspanningen en autonome ontwikkelingen zodat we weten of we op koers liggen om onze doelstellingen te halen en we zo nodig tijdig bij kunnen sturen.

Afbakening:

De energietransitie bestaat uit een geheel van samenhangende en op elkaar inwerkende thema's. In onze aanpak ligt de focus op vier bovengenoemde energiethema's: de gebouwde omgeving, bedrijven, duurzame mobiliteit en de innovatieve en grootschalige opwek en opslag van energie binnen en buiten Leusden. Voor het realiseren van onze doelstellingen zijn we sterk afhankelijk van de bijdrage van externe stakeholders en inwoners. Dit heeft belangrijke consequenties voor de veranderstrategie van het actieprogramma. Deze bestaat uit de volgende principes:

1. Focus op maximaal besparen en duurzame opwek in bebouwd gebied
2. Alertheid op actuele informatie en nieuwe kansen
3. Wendbaarheid door werken in thema's en indien nodig in strategie
4. Uitnodigend zijn in plaats van dwingend

De energietransitie richt zich op alle thema's, partijen en inwoners die nodig zijn om de energietransitie in Leusden te realiseren. Andere duurzaamheidsdoelen, zoals bijv. circulaire economie of vermindering van verspilling zijn geen onderdeel van het actieprogramma, tenzij zij een duidelijk energie-transitie-component hebben. Waar het mogelijk is om werk met werk te maken wordt dit zeker in de afweging meegenomen.

Investerings- en uitvoeringskosten van concrete fysieke projecten zijn niet geraamd en vallen buiten de scope van deze CUP opdracht. Bijvoorbeeld wanneer ten gevolge van het volgens deze CUP opdracht op te stellen Plan van Aanpak verduurzaming gemeentelijk vastgoed geïnvesteerd wordt in gemeentelijk vastgoed, vallen deze investeringen buiten deze CUP opdracht, die vallen onder het meerjaren onderhoudsprogramma gemeentelijk vastgoed. Als tweede voorbeeld, voor de realisatie van zonnecarports boven parkeerplaatsen, zullen de (nader te bepalen) gemeentelijke investeringen en gemeentelijke uitvoeringskosten in de projectbegroting worden opgenomen en in dien van toepassing betrokken worden bij het benodigde investeringskrediet. Indien passend bij de op te stellen voorwaarden, kan hiervoor wel gebruik worden gemaakt van de te realiseren Bestemmingsreserve Energie- en warmtetransitie.

Ook de inzet van gemeentelijke toezichthouders en projectleiders civiel op fysiek werk t.g.v. de energietransitie (bijvoorbeeld toezichturen bij aanleg van infrastructuur door Stedin) valt buiten de raming van deze CUP opdracht. Hiervoor is dekking vanuit leges. Wel is het van belang dat deze dekking benut wordt voor de benodigde formatie in toezicht en projectleiding.

Met wie werken we samen?

Toelichting:

Alle gebruikers en eigenaren van gebouwen, het ministerie van BZK, de provincie Utrecht, RES-regiogemeenten en Bureau Regio Amersfoort, Waterschap, Woningstichting Leusden, technische adviesbureaus, De Groene Belevens, IkWilWatt, werkgroep COOL, technisch en financieel adviseurs voor woningeigenaren en bedrijven, energiecoöperaties (i.o.), Vallei Horstee, LTO, NMU, Bedrijvenkring Leusden. Zeker voor de energietransitie in de gebouwde omgeving en de wijkaanpak geldt het eerder door de raad vastgestelde uitgangspunt dat we in de uitvoering met inwoners en partners gelijkwaardig optrekken.

Inbreng inwoners:

De energietransitie heeft betekenis voor elke bewoner, elk bedrijf en alle gebouweigenaren en vraagt een hoge mate van betrokkenheid. Het gaat immers om hun huis tot "achter de voordeur", hun portemonnee, hun privé en openbaar vervoer, hun bedrijfspand of parkeerplaats. Daarom wordt er samengewerkt met bewoners en ondernemerscollectieven en wordt bij de wijkaanpak uitgegaan van het vormen van een buurtteam van wijkbewoners met wie we samen tot een wijkplan komen en waarmee we in de uitvoering gelijkwaardig optrekken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Toelichting:

We geven een gerichte invulling aan de energie- en warmtetransitie. Hiertoe gaan we:

Programmabreed

Een actieprogramma energie- en warmtetransitie 2023 – 2030 opstellen dat duidelijk maakt:

- hoeveel energie er in Leusden bespaard kan worden en welke acties van de gemeente daaraan gaan bijdragen;
- op welke wijze (proces), met welk tempo en met welke inzet van de gemeente de wijken en werklocaties van Leusden klaar worden gemaakt voor een aardgasvrije toekomst met bijbehorende communicatiestrategie en een collectief aanbod voor individuele bewoners en indien van toepassing bedrijven;
- hoeveel energie er op particulier- en bedrijfsdak en -vlak opgewekt gaat worden en welke acties van de gemeente daaraan gaan bijdragen;
- hoe de verduurzaming van de mobiliteit in Leusden wordt gefaciliteerd en waar mogelijk versneld en welke acties van de gemeente daaraan gaan bijdragen;
- op welke wijze en met welke prioritering we innovaties voor opwek en opslag in de energietransitie volgen en waar mogelijk aanjagen en hoe we duurzame opwek buiten Leusden voor het bereiken van onze lokale doelstelling kunnen benutten;
- hoe de energiemix in Leusden zich moet ontwikkelen om de eigen en landelijke (tussen) doelstellingen in (2030 en) 2050 te realiseren.

In het coalitieakkoord is opgenomen dat het actieprogramma nog in 2022 gereed zal zijn. Dit wordt veranderd naar 2023. Door onverwachte druk van de provincie om uiterlijk 1 december 2022 een besluit te nemen over waar in Leusden opwek van windenergie mogelijk is, zijn de prioriteiten veranderd. De prioriteit in 2022 komt te liggen op dit besluit en op een begin maken met het aanpassen van het uitnodigingskader (zie ook hierna bij Innovatieve en grootschalige opwek en opslag binnen en buiten Leusden).

Uitwerking per thema

Aan het actieprogramma wordt uitvoering gegeven in vier thema's:

Gebouwde omgeving

In de wijkgerichte aanpak starten we naast de reeds lopende pilootaanpakken in Rozendaal en Alandsbeek nog in 2022 met een communicatie-aanpak gericht op de jongere wijken. Vervolgens starten we elk kalenderjaar een wijkaanpak op in twee wijken. Hierbij is de insteek om steeds te kiezen voor één wijk waar de opgave wat complexer is vanwege technische uitdagingen of profiel van de wijk en één wijk waar minder uitdagingen verwacht worden. Deze aanpak wordt na 2 jaar geëvalueerd en zo nodig bijgesteld.

Daarnaast wordt de collectieve ondersteuning van Verenigingen van Eigenaren gecontinueerd en trekken we bij verduurzamingsprojecten van de Woningstichting Leusden samen op om daarbij ook de eigenaren van tussengelegen koopwoningen (het zgn. gespikkeld bezit) te verleiden minimaal dezelfde duurzaamheidsprong te maken. Faciliterend aan deze collectieve aanpakken wordt de potentie voor warmte uit riool- en oppervlaktewater vertaald naar een match tussen aanbod en afzetgebied en wordt een model ontwikkeld om binnen buurten kleinschalige warmtecollectieven te realiseren. Kansen die de warmtetransitie biedt om bij te dragen aan de netstabiliteit en netcongestie tegen te gaan worden hierbij betrokken.

Het ondersteuningsaanbod voor individuele woningeigenaren in energieloket IkWilWatt wordt verder uitgebreid en de communicatiecampagne uitgebreid met communicatie op doelgroepniveau en verder geïntensiveerd. Dit betreft ook het uitwerken van een concreet handelingsperspectief in de vorm van marktaanbod voor woningverduurzaming. Daarnaast worden individuele bewoners in de doelgroep van de energie-armoede aanpak gericht ondersteund bij het nemen van maatregelen om de energierekening zo veel mogelijk structureel te verlagen. Hierbij wordt de Woningstichting Leusden betrokken. Waar mogelijk worden wijkstructuren versterkt en actief betrokken bij de aanpak rond energie-armoede om op deze manier structurele energie-armoede preventie mogelijk te maken. Ook worden de aangekondigde middelen van het Nationaal Isolatieprogramma om woningen met slechtere energie labels te verbeteren, aangevraagd om hiermee de woningtransitie voor deze doelgroep toegankelijk te maken. De inzet van de rijksmiddelen van het Nationaal isolatieprogramma en aanpak energie-armoede worden zo veel mogelijk ingezet met de focus op bijdragen aan en voorbereiden op een toekomst zonder gebruik van aardgas. Met de ervaringen in de pilots voor de wijkaanpak wordt bekeken of en zo ja welke financiële instrumenten naast het instrumentarium van het Rijk, toegevoegde waarde hebben om financiële drempels voor verduurzaming weg te nemen.

Voor de aanpak van bedrijvenlocaties wordt in 2022/2023 een provinciale subsidie aangevraagd en daarna een eerste pilot gestart. Deze pilot brengt de kansen voor verduurzaming in beeld en samen met ondernemers wordt een aanpak ontwikkeld om de mogelijkheden uit te voeren (energiebesparing, opwekken, mogelijk opslaan, gasloos). Op basis van deze pilot wordt een aanpak voor de Leusdense werklocaties ontwikkeld.

Voor ons eigen vastgoed wordt, parallel aan het actualiseren van het strategisch vastgoedbeleid, in 2023 een plan van aanpak verduurzaming eigen vastgoed opgesteld met als doel een energieneutrale- of leverende en aardgasvrije vastgoedportefeuille in 2030.

Onder het huidige stimuleringskader (van het Rijk) is het moeilijk om een positieve business case te ontwikkelen voor het overkappen van parkeerplaatsen met zonnepanelen. Omdat er een groot maatschappelijk belang is gelegen in het realiseren van grotere zonneprojecten in de versteende omgeving wordt desondanks voor de meest kansrijke locaties een investeringsvoorstel ontwikkeld en aan de raad voorgelegd in 2023. Daarnaast wordt de haalbaarheid van een overkapping met zonnepanelen van (een groot deel van) de milieustraat onderzocht en indien haalbaar wordt hiervoor eveneens een investeringsvoorstel aan de raad voorgelegd. Waar zich concrete kansen voordoen zullen deze onderzocht en benut worden.

Tot slot wordt de in december 2020 vastgestelde Transitievisie Warmte uiterlijk in 2025 geactualiseerd.

Bedrijven

We zetten de ingezette bewustwordingscampagne door waarbij successen van bedrijven in het besparen of opwekken van energie worden gedeeld. Hierbij werken we zoveel mogelijk samen met de Bedrijvenkring Leusden. Daarnaast gaan we verder met het proactief ondersteunen van bedrijven via de inzet van een onafhankelijk energie-adviseur. Deze adviseur ontzorgt de bedrijven bij energie(opwek- en besparingen) projecten. Gelet op de nu bestaande netcongestie verschuift de focus in het opwekken van energie van grotere bedrijfsdaken naar kleinere daken tot ongeveer 200 panelen per dak. In het kader van onze inzet op energiebesparing, gaat de aandacht tevens uit naar de label C-verplichting voor kantoren vanaf 2023.

Duurzame mobiliteit

Om het elektrisch rijden in Leusden zo goed mogelijk te faciliteren gaan we onderzoeken of en hoe de elektrische deelauto op wijkniveau kans van slagen heeft en een katalysator kan zijn om ook andere positieve en duurzame veranderingen in een wijk te bewerkstelligen. We stellen een duurzame mobiliteitsvisie en laadvisie op en passen bestaande contracten en afspraken met nieuwe leveranciers van laadpalen hierop aan. Tot slot onderzoeken we effecten en mogelijkheden van een parkeernormering en ander flankerend beleid in nieuwe wijken.

Innovatieve en grootschalige opwek en opslag binnen en buiten Leusden

We gaan het "uitnodigingskader zonne-energie en onderzoek windenergie" aanpassen zodat de waarden van het buitengebied beter worden beschermd. Dat heeft consequenties voor de Leusdense energiemix. Om de gestelde doelen te halen moeten we innovaties benutten waarmee meer grootschalig energie kan worden opgewekt en/of opgeslagen. We worden nog actiever in kenniskringen en nodigen marktpartijen uit in Leusden pilots uit te voeren. Aangezien de grootschalige opwek met zon- en vooral wind in de RES-regio ook achterblijft bij de doelstellingen, zullen we ook in RES-verband pleiten voor een programma gericht op innovaties. In het nieuwe actieprogramma wordt in de mogelijkheid voorzien dat Leusden een deel van de eigen energiebehoefte buiten Leusden invult. Dit is voor ons nieuw terrein. We starten met een inventarisatie van de mogelijkheden en het creëren van een inzicht van de voor- en nadelen en de kosten die met de verschillende opties gemoeid zijn.

Randvoorwaardelijke thema's

Tevens is er een aantal randvoorwaardelijke thema's, die relevant zijn voor het programma als geheel en de thema's afzonderlijk:

Lobby en subsidies

Onze lobby punten prioriteren we, zodat duidelijk is wat de inzet is van Leusden (met onze partners) in de lobby voor aanvullende middelen en het wegnemen van drempels in de energietransitie.

Bestemmingsreserve Energie- en Warmtetransitie

Na besluitvorming door de raad wordt een bestemmingsreserve gevormd waarin 50% van de Bestemmingsreserve Toekomstbestendige Openbare Ruimte wordt gestort. Tevens worden de voorwaarden waaronder deze middelen kunnen worden ingezet om bovenstaande doelen te realiseren gedefinieerd. Met geld uit deze reserve worden subsidies en andere bijdragen aangetrokken om de energietransitie te versnellen. De mogelijkheid om ook (deels) revolverende investeringen uit deze reserve te financieren, wordt onderzocht.

Monitoring

We passen de monitor leusdenenergie.nl aan op de doelen van het nieuwe actieplan energie.

Planning uitvoeringsjaren:

2022 eenmalig:

- Bestemmingsreserve Energie- en Warmtetransitie
- (start) onderzoek deelauto's
- (start) aanpassen uitnodigingskader zonne-energie en onderzoek windenergie

2022 en verder:

- Wijkaanpak
- Bewustwordingscampagne besparen, opwekken en opslaan door/op/bij bedrijven
- Energie-adviseur voor bedrijven
- Aanvragen provinciale subsidie en op basis daarvan pilot bedrijventerrein opstarten
- Vervolg aanpak andere bedrijventerreinen ontwikkelen op basis van ervaringen pilot
- Faciliteren laadpalen
- Stimuleren en faciliteren thuisladen
- Aanpak energie-armoede starten
- Aanvragen middelen Nationaal Isolatieprogramma en start uitvoering
- Actualiseren monitoringsdashboard

2023 eenmalig:

- opstellen actieprogramma energie en warmtetransitie
- (afroding) aanpassen uitnodigingskader zonne-energie en onderzoek windenergie
- Opstellen PvA verduurzaming gemeentelijk vastgoed
- Opstellen Duurzame mobiliteitsvisie
- Onderzoeken effecten en mogelijkheden parkeernormering en ander flankerend beleid in nieuwe wijken.
- Inventarisatie stimuleren / inzetten / inkopen buiten Leusden duurzaam opgewekte energie
- Verkenning pilots innovaties duurzame opwek en opslag energie
- Aanpassen en actualiseren monitoringsdashboard

2023 en verder:

- Uitbreiding aanbod IkWilWatt
- Aanpassen contracten aanbieders laadinfrastructuur
- Actualiseren monitoringsdashboard
- Prioritering lobbypunten
- Aanpak energie-armoede, structureel
- stimuleren / inzetten / inkopen buiten Leusden duurzaam opgewekte energie

2024:

- Evaluatie wijkaanpak
- Uitvoering PvA Verduurzaming gemeentelijk vastgoed
- Opschalen pilots innovaties duurzame opwek en opslag energie

2025:

- Actualisatie Transitievisie Warmte

Wat gaat het kosten? (ambtelijke capaciteit)

Raming fte:	2022	2023	2024	2025	2026
Incidenteel:					
1. <i>Begeleiden PVA verduurzamen gemeentelijk vastgoed</i>		0,10 fte			
Waarvan uit bestaande capaciteit:					
Structureel:					
1. Programmamanagement					
2. Wijkaanpak		0,50 fte	0,50 fte	0,50 fte	0,50 fte
3. Thematrekker mobiliteit		0,50 fte	1,30 fte	1,30 fte	1,30 fte
4. Uitvoeringskracht communicatie (programmabreed, projecten, wijkaanpak)		0,60 fte 1,00 fte	0,60 fte 1,00 fte	0,60 fte 1,00 fte	0,60 fte 1,00 fte
5. Innovatieve en grootschalige opwek en opslag binnen en buiten Leusden		0,30 fte	0,30 fte	0,30 fte	0,30 fte
6. <i>Intensivering beheer en coördinatie ondergrondse infrastructuur (team IBOR)</i>		0,10 fte	0,10 fte	0,10 fte	0,10 fte
7. <i>Sparringpartner energietransitie t.b.v. met name aqua- en riothermie (team IBOR)</i>		0,10 fte	0,10 fte	0,10 fte	0,10 fte
8. <i>Uitvoering PVA verduurzamen gemeentelijk vastgoed</i>			0,10 fte	0,10 fte	0,10 fte
9. <i>Initiatieven begeleiding RO, eigen initiatieven / initiatieven zonder dekking uit leges</i>		0,10 fte	0,10 fte	0,10 fte	0,10 fte
Waarvan uit bestaande capaciteit:					
10. Programmamanagement					
11. Wijkaanpak	0,50 fte				
12. Thematrekker mobiliteit	0,80 fte				
13. Uitvoeringskracht communicatie (programmabreed, projecten, wijkaanpak)	0,60 fte 1,00 fte				
14. Innovatieve en grootschalige opwek en opslag binnen en buiten Leusden	0,30 fte				
<i>NB. de cursieve tekst betreft formatie uit andere afdelingen en is niet financieel verwerkt in dit formulier.</i>					

Toelichting:

Algemeen: Bovenstaand overzicht gaat ervan uit dat de nu structureel beschikbare ambtelijke capaciteit, 1,7 fte, beschikbaar blijft; deze is dan ook in niet het bovenstaande overzicht opgenomen.

1,3,4 en 5: Dit betreft een voortzetting van de huidige inzet die de afgelopen jaren met incidentele middelen is gefinancierd. Het is ambtelijke inzet die langlopend nodig is om de doelstellingen van het nog op te stellen actieprogramma energie en warmte te realiseren.

Bij wijziging van deze ambities kan de ambtelijke inzet worden gereduceerd of gestaakt. De inzet kan derhalve ook incidenteel gefinancierd worden en worden uitgevoerd middels langlopende projecten.

2 en 11: Tot en met 2023 is 0,8 fte projectleiding wijkaanpak beschikbaar vanuit incidenteel budget, vanaf 2023 1,3 fte nodig. Daarom in 2023 0,5 fte aanvullend en vanaf 2024 1,3 fte begroot.

10, 12, 13 en 14: voor 2022 is binnen het programma-energie budget om deze inhuur/ambtelijke inzet te financieren.

Wat gaat het kosten? (geld)					
Raming financiën:	2022	2023	2024	2025	2026
Kosten					
<u>Incidenteel:</u>					
1. PVA gemeentelijk vastgoed		€ 25.000			
2. Evaluatie wijkaanpak			€ 10.000		
3. Actualiseren Transitievisie Warmte				€ 20.000	
4. Kosten RES en regio-programma's		€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
5. Verduurzaming bedrijven		€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000
6. Duurzame mobiliteit		€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000
7. Innovatieve en grootschalige opwek en opslag binnen en buiten Leusden		€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
8. Actualiseren monitoringsdashboard		€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000
Dekking:					
<u>Incidenteel:</u>			0	0	0
Bestaande middelen programma energietransitie:					
9. Kosten RES en regio-programma's	€ 30.000				
10. Verduurzaming bedrijven	€ 40.000				
11. Duurzame mobiliteit	€ 30.000				
12. Innovatieve en grootschalige opwek en opslag binnen en buiten Leusden	€ 50.000				
13. Overheveling middelen klimaatpak meicirculaire van 2022 naar 2023		€ 228.000			
Kosten					
<u>Structureel:</u>					
14. Kosten formatie / inhuur 0,5 fte programmamanagement		€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000
15. Kosten formatie / inhuur wijkaanpak (2023 0,5 fte, 2024 e.v. 1,3 fte)		€ 50.000	€ 130.000	€ 130.000	€ 130.000
16. Kosten / formatie 0,6 fte thematrekker mobiliteit		€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000
17. Kosten formatie / inhuur 1 fte uitvoeringskracht communicatie		€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000
18. Kosten formatie / inhuur 0,3 fte thematrekker innovatieve en grootschalige opwek en opslag		€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000
19. Ondersteuning en externe kosten wijkaanpak		€ 350.000	€ 350.000	€ 350.000	€ 350.000
Dekking					
<u>Structureel:</u>	0	0	0	0	0

Toelichting:

5 t/m 8: Dit betreft een voortzetting van de huidige activiteiten en projecten die de afgelopen jaren met incidentele middelen is gefinancierd. Het zijn projectgelden om de doelstellingen van het nog op te stellen actieprogramma energie en warmte te realiseren. Bij wijziging van deze doelstellingen kan de uitvoering van projecten worden gereduceerd of gestaakt. Het kan derhalve, in afwachting van zekerheid over structurele Rijksmiddelen, ook incidenteel gefinancierd worden.

9 t/m 12: Voor 2022 is binnen het programma-energie budget om de projecten/inzet te financieren.

13: Voorgesteld wordt de incidentele middelen die het Rijk bij de meicirculaire voor 2022 beschikbaar heeft gesteld over te hevelen naar 2023. In de meicirculaire zegt het Rijk toe met structurele middelen te komen voor de periode 2023-2030. De over te hevelen middelen maken mogelijk de ingezette werkzaamheden en projecten voort te zetten ter overbrugging tot structurele rijksmiddelen bekend en beschikbaar zijn.

14 t/m 18: Inschatting van de kosten voor aanvullend benodigde formatie of externe inhuur.

19: De externe kosten voor de wijkaanpak betreffen met name de inhuur van onafhankelijke buurtbegeleiding, de ondersteuning van een te vormen Buurtteam voor elke nieuwe buurt, kosten voor communicatiemiddelen en het organiseren van bewonersbijeenkomsten, kosten technische ondersteuning om tot een Buurtplan en daaropvolgende realisatie te komen, et cetera. Voor de aanpak per wijk wordt gewerkt volgens het in de lopende pilots opgestelde draaiboek "Handreiking Wijkaanpak". Deze kosteninschatting is gebaseerd op de ervaringen in de lopende pilots. Uit contacten met andere gemeenten en het Programma Aardgasvrije wijken blijkt dat deze kosten inschatting, door de intensieve samenwerking met bewoners, lager is dan ervaringen van andere gemeenten.

Onder het kopje **Dekking** is de structurele dekking op € 0 geraamd omdat de informatie hierover nog ontbreekt. Het Rijk heeft toegezegd met de meicirculaire 2023 duidelijkheid te geven over de structurele financiering van de uitvoeringskosten van gemeenten voor de energietransitie.

Aandachtspunten

Communicatie:

Communicatie staat centraal in het programma energietransitie. Op de eerste plaats omdat de noodzaak van een energiebewuste samenleving bij inwoners en ondernemers van Leusden moet doordringen. En ten tweede omdat we onze aanpak voor deze uitdaging continu onder de aandacht willen brengen. Dat doen we niet zozeer om onze inspanningen te 'showen', maar vooral om nieuwe initiatieven aan te jagen en inwoners te verleiden om mee te doen. Communicatie zorgt voor inspiratie, verbeeldt, verbindt, laat zien wat er al gebeurt en nog gaat gebeuren. Door te communiceren over resultaten, mijlpalen en voorbeelden brengen we de energietransitie dichtbij, stimuleren we inwoners om in beweging te komen en bevorderen we de bereidheid bij partners om samen te werken.

De uitgangspunten:

- Herkenbaar, gestructureerd en regelmatig communiceren van activiteiten rondom energietransitie
- Bevorderen van dialoog en interactiviteit met de samenleving en interne organisatie
- Vertalen van lastige begrippen naar begrijpelijke communicatie: van systeemwereld naar de leefwereld
- Communiceren met behulp van moderne, aansprekende middelen

Strategische communicatieplan

We werken volgens een strategische communicatieplan dat inzicht geeft hoe communicatie strategisch in te zetten richting zowel externe als interne doelgroepen: inwoners, bedrijven, instellingen, raad en interne organisatie.

Communicatie gebeurt op twee niveaus:

1. Op programmaniveau waarbij we communiceren over de route, de mijlpalen en de voortgang. Daarvoor ontwikkelen we een digitale thermometer (dashboard, hoofdstuk x). Aan de hand van vaste kengetallen kan iedere inwoner van Leusden zien waar we staan qua energiebesparing en het opwekken van duurzame energie.
2. Op projectniveau binnen de vier thema's waarbij de nadruk ligt op het bieden van handelingsperspectief om mensen in beweging te krijgen, met daarbij specifiek aandacht voor energiebesparing en duurzame opwek. Voor de wijkaanpak hanteren we "de handreiking wijkaanpak".

Er wordt gewerkt met een zogenaamd 'messagehouse', dat wil zeggen een overkoepelende kernboodschap met deelkernboodschappen per thema. Deze dragen we consequent uit en daaraan koppelen we de steeds verschillende projecten en onderdelen.

De communicatiemiddelen zijn uitgewerkt en ook een praktische communicatiekalender maken onderdeel uit van het plan: wie communiceert vanuit welk thema wat, wanneer en op welke manier.

De keuzes die we maken in de communicatie herijken en actualiseren we regelmatig. In het tweewekelijks programmteamoverleg brengen we informatie vanuit de projecten, ontwikkelingen en sentimenten uit de omgeving bijeen. We duiden deze informatie en spelen hier zo nodig proactief op in.

Risico's:

De energie- en warmtetransitie is een langlopend proces. Dit vraagt ook om een langlopend programma, langlopende relaties met partners en dus een langlopende inzet van middelen en menskracht. Dit is een kritische succesfactor. De financiering hiervan met structurele middelen vanuit het Rijk laat helaas nog op zich wachten. In de meicirculaire van 2022 zegt het Rijk toe met structurele middelen te komen voor de periode 2023-2030.

Een andere kritische succesfactor is dat belemmerende regelgeving en het elektriciteitsnet snel moeten worden aangepast. De lobby van Leusden en onze partners zal hier op gericht zijn.

Overige:

Geen.

Ambitie:	2.2 Duurzaamheid, klimaatadaptatie, versterking groene kwaliteit
Portefeuillehouders:	Wim Vos, Alexandra Kolkman

Wat willen we bereiken?

Omschrijving in Coalitieakkoord 2022-2026:

- Wij kunnen het als gemeente Leusden niet alleen. Soms hebben wij de kennis (nog) niet in huis en soms gaan wij er niet over. Daarom zetten wij in op een constructieve en effectieve samenwerking met de logische samenwerkingspartners. Dit zijn bijvoorbeeld buurgemeenten, de Provincie en instellingen en bedrijven.
- Wij willen de kracht van de natuur en landbouw gebruiken om CO2 op te slaan en tegelijk zo onze groene kwaliteiten versterken. Wij gaan daarom een groot aantal extra bomen planten en inzetten op groene gevels. Hiermee verlagen wij de hittestress in de bebouwde omgeving.
- Wij versterken de groene buffer langs het Valleikanaal en leggen dit ook vast in beleid.

Doelstelling en kwaliteit van het resultaat:

1. Duurzaamheid:
Een vervolg geven aan Duurzaam Doen Leusden (voorheen Duurzaamheidsagenda) samen met inwoners, bedrijven, instellingen en de gemeente. Naast de energietransitie zijn ook andere duurzaamheidsthema's zoals circulariteit, biodiversiteit, klimaatadaptatie, voedsel belangrijke thema's die ook op lokaal niveau spelen. Duurzaam Doen Leusden zet in op bewustwording van inwoners en bedrijven, aanzetten tot een duurzame leefstijl en handelen en het ondersteunen / versterken van duurzame initiatieven in de samenleving. Duurzaam Doen Leusden heeft een looptijd tot en met 2022 en behoeft een nieuwe impuls / vervolg. Bekeken kan worden of er een koppeling gemaakt kan worden naar de Sustainable Development Goals (SDG's).
2. Klimaatadaptatie:
De gemeente gaat in 2023 starten met het opstellen van een Klimaatadaptatieplan in navolging van het regionale Klimaatadaptatieplan. In dit Klimaatadaptatieplan van Leusden legt de gemeente vast hoe zij omgaat met de gevolgen van klimaatverandering voor de onderwerpen hitte, droogte, wateroverlast en overstromingen. De laatste drie onderwerpen raken grotendeels aan de wettelijke watertaken van de gemeente (gemeentelijk rioleringsplan). Om dit plan in goede banen te leiden wordt een nieuwe functie gecreëerd in de vorm van een Beleidsadviseur Klimaatadaptatie.
Om het onderwerp hitte op een gelijk niveau als de drie andere klimaatadaptatie-onderwerpen vorm en inhoud te geven gaat de gemeente extra aandacht schenken aan het onderwerp hitte in de vorm van een Hitteplan. De provincie Utrecht faciliteert de gemeenten daarbij. Dit, omdat hitte raakt aan de gezondheid van mens en dier, onze gebouwen en onze fysieke leefomgeving. Daarom gaat de gemeente met het onderwerp hitte aan de slag door verbindingen te stimuleren tussen het fysieke en het sociale domein, door de samenwerking te organiseren met maatschappelijke organisaties en overheden en door in te zetten op bewustwording en stimuleringsmaatregelen.
3. Versterking groene kwaliteit:
Actualisatie en evaluatie bomen- en groenbeleid
De gemeente gaat het bestaande bomen- en groenbeleid evalueren en actualiseren. Daarmee wordt het beleid in de groene ruimte beter aangepast aan de huidige situatie. In het bomen- en groenbeleid staat de visie van de gemeente hoe de groene openbare ruimte wordt beheerd en onderhouden. Dit beleid heeft invloed op de gemeentelijke kapverordening, het vervangen van bomen en de inrichting van de groene ruimte.

Extra bomen planten

Naast een hitteplan gaat de gemeente inzetten op maatregelen om de fysieke leefomgeving te koelen. Deze koeling bereiken we door extra groen en het liefst bomen aan te planten. "Het groen is ons goud" *, dus zet de gemeente in op het uitbreiden van deze 'goudvoorraad'. En wel op plaatsen waar de gemeente teveel verharding heeft liggen. Met een innovatieve kijk op de inrichting van de openbare ruimte pakken we het anders, groener en koeler aan. Kortom, stenen eruit, groen erin.

* "Het groen is ons goud" is een uitspraak in de Omgevingsvisie Stedelijk Gebied Gemeente Leusden 2017.

Groene gevels

De gemeente gaat inzetten op het koelen van gebouwen. Dit, om de aanschaf van niet-duurzame airconditioners te voorkomen. Ingezet wordt op het natuurlijk-vergroenen en het 'witten' van gevels & daken of het aanbrengen van zonwering. Het gaat vooral om het koelen van de buitenschil van gebouwen. De gemeente gaat hiervoor een stimuleringsregeling instellen voor onze inwoners en bedrijven, in de vorm van regeling voor een groen dak ** of een koele gevel.

** Groene daken en zonnepanelen gaan tegenwoordig goed samen. Een groen dak verkoelt de omgeving waardoor ook zonnepanelen (hoger op de poten) een betere opbrengst hebben. Een groen dak draagt verder bij aan de biodiversiteit, het voorkomt de aanschaf van airco's, het houdt regenwater langer vast en het ziet er ook nog eens aantrekkelijker en levendiger uit.

Groen Groeit Mee (GGM)

De gemeente zet zich in om het (recreatief) groen te laten meegroeien met rode ontwikkelingen (zoals woningbouw). Dit is vastgelegd in het Groen Groeit Mee Pact dat de gemeente begin 2022 heeft ondertekend. Dit wordt opgepakt voor de twee uitleggebieden voor woningbouw, Tabaksteeg zuid en noordoost zijde van Achterveld.

Versterken groene buffer Valleikanaal

In de plannen van de gemeente wordt een strook langs het Valleikanaal opgenomen waarbinnen niet mag worden gebouwd voor de toekomstige woningbouwbehoefte. Hieraan gaat opname van de strook bij de actualisatie van de omgevingsvisies van Leusden vooraf. Een groene en landschappelijke versterking binnen deze strook is afhankelijk van draagvlak onder de eigenaren die vaak boer of landgoedeigenaar zijn.

Afbakening:

Voor de Energie- en warmtetransitie is een apart CUP-formulier opgesteld en krijgt daar nadere invulling.

Versterken groene buffer Valleikanaal

Bij het Valleikanaal zijn waterbergingsgebieden aangewezen waarbinnen al niet mag worden gebouwd. Daarnaast is het open schootsveld bij de Grebbelinie van cultuurhistorische waarde die zich niet verhoudt met omvangrijke woningbouw. Daarmee worden de mogelijkheden tot bouwen al flink beperkt. De landgoederen en boeren zijn veelal eigenaar van de grond binnen de strook die tegen het Valleikanaal aan is gelegen. Eventuele plannen voor een groene en landschappelijke versterking vragen om draagvlak bij deze partijen en financiële ondersteuning. Bij het actualiseren van de omgevingsvisies zal worden onderzocht of er draagvlak is voor een groene en landschappelijke versterking van de groene buffer.

Met wie werken we samen?

Toelichting:

1. Duurzaamheid: Met Leusdense bedrijven, instellingen en diverse (vrijwilligers)organisaties zoals Vallei Horstee, De Groene Belevens, werkgroep Fair Trade, Vlindertuin, Voedselbos, COOL, CML.
2. Klimaatadaptatie: Provincie Utrecht, GGD regio Utrecht, Werkregio Platform Water Vallei & Eem, Manifestregio Klimaat Vallei & Veluwe, Klimaatverbond Nederland, grondeigenaren en ontwikkelende partijen, De Groene Belevens en Lariks.
3. Versterken Groene Kwaliteit: Provincie Utrecht, Werkregio Platform Water Vallei & Eem, Manifestregio Klimaat Vallei & Veluwe, De Groene Belevens, De Groene Stad Challenge, Duurzaam Doen Leusden, Vallei Horstee, LTO Gelderse Vallei, Waterschap Vallei en Veluwe, landgoederen, grondeigenaren en ontwikkelende partijen.

Inbreng inwoners:

1. Duurzaamheid: Inwoners kunnen deelnemen aan acties of zelf een duurzaam initiatief starten.
2. Klimaatadaptatie: Het klimaatadaptatieplan incl. het hitteplan wordt met maatschappelijk partners en inwoners afgestemd.
3. Versterken Groene Kwaliteit: Herinrichtingsprojecten van de gemeente dienen als natuurlijke startmoment voor de vergroening van de fysieke buitenruimte. Inwoners en bedrijven worden verleid om een bijdrage te leveren aan de koeling van hun eigen buitenruimte en de buitenschil van hun gebouwen. Inwoners worden bij de groene vormgeving van uitleggebieden voor woningbouw betrokken. Via het proces voor actualisatie omgevingsvisies kunnen de inwoners inbreng hebben t.a.v. versterken groene buffer Valleikanaal.

Wat gaan we daarvoor doen?

Toelichting:

1. Duurzaamheid: Een vervolg geven aan Duurzaam Doen Leusden met partijen uit de samenleving.
2. Klimaatadaptatie: het opstellen van Klimaatadaptatieplan van Leusden voor de onderwerpen hitte, droogte, wateroverlast en overstromingen en het aantrekken van een Beleidsadviseur Klimaatadaptatie;
3. Versterken Groene Kwaliteit:
Het formuleren van een nieuw bomenbeleidsplan en een groenbeleidsplan.
Het instellen van een stimuleringsregeling / subsidie voor groene daken en koele gevels.
Het stimuleren van het ontsteden en vergroenen van de buitenruimte in (her-)inrichtingsprojecten van de gemeente.
Het mede uitvoering geven aan het Groen Groeit Mee Pact. Aan GGM is een claim op nieuw beleid gekoppeld.
Voor versterken groene buffer Valleikanaal: actualiseren omgevingsvisies en vertalen naar de plannen met juridische rechtskracht (o.a. het omgevingsplan).

Planning uitvoeringsjaren:

1. Duurzaamheid
2022: Jaarlijks worden acties uitgevoerd i.h.k.v. Duurzaam Doen Leusden.
2023: Update van de agenda en uitvoeren Duurzaam Doen Leusden.
2024: Uitvoeren Duurzaam Doen Leusden
2025: Uitvoeren Duurzaam Doen Leusden.
2. Klimaatadaptatie
2022: Uitdoen van een vacature voor een 'Beleidsadviseur Klimaatadaptatie'.
2023: Opstellen Klimaatadaptatieplan
2024: Uitvoeren Klimaatadaptatieplan
2025: Uitvoeren Klimaatadaptatieplan en evaluatie.
3. Versterken Groene Kwaliteit
2022: Bij alle projecten in de openbare ruimte de aanplant van extra bomen stimuleren en uitvoering geven aan het Groen Groeit Mee Pact;
2023: Actualisatie en evaluatie Bomenbeleidsplan en Groenbeleidsplan en het vernieuwen van beide plannen.
2023: Instellen subsidieregeling. Uitvoering geven aan Groen Groeit Mee Pact. Vastleggen groene bufferzone via actualiseren omgevingsvisies;
2024: Uitvoeren subsidieregeling. Uitvoering geven aan Groen Groeit Mee Pact.
Vastleggen groene buffer Valleikanaal via actualiseren omgevingsvisies en het daarna opnemen van deze zone in plannen met juridische rechtskracht. Werk maken van groene versterking bufferzone voor zover daar draagvlak voor is en benodigde financiën beschikbaar zijn (dit loopt door in 2025).
2025: Evalueren aanplant extra bomen en de subsidieregeling. Uitvoering geven aan Groen Groeit Mee Pact.

Wat gaat het kosten? (ambtelijke capaciteit)					
Raming fte:	2022	2023	2024	2025	2026
Incidenteel: Versterken groene buffer Valleikanaal				p.m.	p.m.
Structureel:					
1. Duurzaamheid Bestaande capaciteit	0,20 fte	0,20 fte	0,20 fte	0,20 fte	0,20 fte
2. Klimaatadaptatie Extra formatie Dekking: 50% GRP/rioolheffing	-	1,00 fte -0,50 fte	1,00 fte -0,50 fte	1,00 fte -0,50 fte	1,00 fte -0,50 fte
3. Versterken Groene Kwaliteit Actualisatie bomen- en groenbeleid. Bestaande capaciteit		0,30 fte			
Groen Groeit Mee (GGM) Bestaande capaciteit	0,10 fte	0,10 fte	0,10 fte	0,10 fte	0,10 fte
Toelichting:					
<p>1. Voor de uitvoering van de Duurzaam Doen Leusden is op dit moment structureel 0,2 fte ambtelijke capaciteit beschikbaar. De benodigde capaciteit hangt af van het ambitieniveau en de invulling van het vervolg hiervan. Met deze beschikbare capaciteit kan beperkt een impuls worden gegeven aan Duurzaam Doen Leusden.</p> <p>2. De dekking voor 1 fte wordt voor 50% gedekt vanuit het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) daar waar het raakt aan onze wettelijke watertaken.</p> <p>3. Voor uitvoering geven aan Groen Groeit Mee Pact (GGM), nieuw beleid, is geen formatie gereserveerd. Versterken groene buffer Valleikanaal: benodigde inzet wordt geleverd binnen exercitie voor actualiseren omgevingsvisies. P.m.-posten voor het geval er draagvlak is voor projecten met als inzet het versterken van de kwaliteit van de groene bufferzone.</p>					

Wat gaat het kosten? (geld)

Raming financiën:	2022	2023	2024	2025	2026
Incidenteel:					
1.Duurzaamheid	€ 15.000	€ 30.000			
Dekking: bestaand budget	-€ 15.000				
2.Klimaatadaptatieplan incl. hitteplan		€ 80.000	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.
Dekking: 50% GRP		-€ 40.000			
Dekking: 50% Reserve TOR		-€ 40.000			
3. Versterken Groene Kwaliteit - Actualisatie bomen- en groenbeleid		€ 37.000			
Dekking: Versterken groene buffer Valleikanaal				p.m.	p.m.
Dekking:					
Structureel:					
1.Duurzaamheid		-	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
Dekking:			-	-	-
2.Klimaatadaptatie					
Formatie, 1 fte		€ 92.000	€ 92.000	€ 92.000	€ 92.000
Dekking: 50% GRP, uit rioolheffing		-€ 46.000	-€ 46.000	-€ 46.000	-€ 46.000
3 Versterken Groene Kwaliteit Inhuur capaciteit Groen Groeit Mee		€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
Subsidieregeling groene daken		€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Dekking: GRP 2019-2023		-€ 50.000			
Dekking: GRP 2024-2029			-€ 50.000	-€ 50.000	-€50.000

Toelichting:

1. Voor Duurzaam Doen Leusden is tot en met 2022 € 15.000 per jaar beschikbaar. Bij nieuw beleid is voor het jaar 2023 € 30.000 aangevraagd voor het actualiseren en uitvoeren van de agenda. Zie inventarisatie nieuw beleid 2.13. Voor 2024 en volgende jaren was nog geen budget gevraagd, omdat dit afhankelijk is van de invulling van Duurzaam Doen Leusden. Vooralsnog wordt in dit formulier voorgesteld om minimaal € 15.000 per jaar te reserveren voor de uitvoering van Duurzaam Doen Leusden. Uit de uitwerking van de agenda moet blijken of dit budget voldoende is of dat een bijraming nodig is.
2. Voor klimaatadaptatie is voor 2023 € 80.000 benodigd om een klimaatadaptatieplan op te stellen met als onderdeel daarvan het Hitteplan. 50% van dit bedrag wordt gedekt vanuit het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) uit verhoging rioolheffing daar waar het raakt aan onze wettelijke watertaken. Daar waar het raakt aan de koeling van de groene fysieke buitenruimte en gebouwen wordt het gedekt vanuit het reserve 'Toekomstbestendige Openbare Ruimte' (TOR).
3. - Een belangrijk deel van de middelen wordt gevonden in het terugbrengen van de hoeveelheid aan verhard oppervlak van wegen. De besparing die daaruit voortkomt wordt ingezet voor de vergroening/koeling van de openbare ruimte.
- De subsidieregeling voor het onderdeel groene daken is gerelateerd aan de wettelijke watertaken van het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) en kan daaruit worden gefinancierd. Het huidige GRP 2019-2023 heeft geld hiervoor beschikbaar. In het nieuwe GRP 2024-2029 wordt een nieuwe reeks ondergebracht. Eind 2023/begin 2024 wordt het nieuwe GRP ter besluitvorming voorgelegd aan de raad.
- Versterken groene buffer Valleikanaal: p.m.-posten voor het geval er draagvlak is voor projecten met als inzet het versterken van de kwaliteit van de groene bufferzone.

Aandachtspunten

Communicatie:

Diverse communicatiemiddelen worden ingezet om doelgroepen te bereiken. De gemeentelijke website, social media, communicatiekanalen van partners. Hiervoor zal inzet van het webteam en team communicatie of inhuur hierop benodigd zijn. De omvang daarvan is op dit moment niet te ramen.

De groene bufferzone was ook in het vorige coalitieakkoord opgenomen. De besluitvorming van de raad in oktober 2020 over mogelijke woningbouwlocaties was mede gebaseerd op het college haar interpretatie van de ligging van deze zone die daarvoor ook op kaart is geteld, maar waar op zich geen besluitvorming over heeft plaatsgevonden.

Risico's:

1. Een deel van de activiteiten i.h.k.v. Duurzaam Doen Leusden wordt uitgevoerd door vrijwilligersorganisaties. Het risico is aanwezig dat er onvoldoende vrijwilligers zijn.
2. Bij het niet toekennen van de "Fte-Klimaatadaptatie", het "Opstellen van een Klimaatadaptatieplan inclusief Hitteplan" komt dit onderdeel van de CUP-opdracht onderdruk te staan.
3. Bij het niet toekennen van de "Uitvoering van het Groen Groeit Mee Pact" komt ook dit onderdeel van deze CUP-opdracht ook onder druk te staan.
Versterken groene buffer Valleikanaal: voortgang omgevingswet/omgevingsvisies is van invloed op planning uitvoeringsjaren. Het is de vraag of er animo is onder de grondeigenaren om werk te maken van projecten voor de groene versterking van de bufferzone en of daarvoor benodigde gelden (subsidies) beschikbaar zullen komen.

Overige:

Geen.

Ambitie: 2.3 Beleid maatschappelijk vastgoed
Portefeuillehouder: Wim Vos

Wat willen we bereiken?

Omschrijving in Coalitieakkoord 2022-2026:
n.v.t.

Doelstelling en kwaliteit van het resultaat:

- In 2023 wordt beleid opgesteld voor sport, cultuur en Sociaal Domein. Dit vormt de basis -aangevuld met relevant overig beleid- voor een visie op en integraal beleid voor het gemeentelijk vastgoed. Het doel hiervan is onder meer om toepasbaar beleid op te stellen t.b.v. de projecten De Korf en Burg. Buiningpark/Jan Banninkpark, inclusief financiële consequenties;
- Omdat gemeentelijk vastgoed (zowel maatschappelijk als onderwijsaccommodaties) faciliterend is voor diverse functies, wordt ook Onderwijshuisvesting - op basis van een op te stellen strategisch integraal huisvestingsplan (SIHPL) - in de integrale visie en het beleid geïntegreerd.
- Het vastgoedbeleid wordt mede gevormd met betrokkenheid van de diverse stakeholders en de inwoners van Leusden.

Afbakening:

- Om het vastgoedbeleid te kunnen formuleren, zijn eerst de belangrijkste contouren van het beleid voor sport en cultuur noodzakelijk. Uitgangspunten voor onderwijs zijn al bepaald. Het SIHPL wordt als afzonderlijke opgave opgepakt en daarna geïntegreerd.
- Dit formulier gaat over een visie en beleid en een uitvoeringsprogramma-/plan. De uitvoering zelf is als een p.m. meegenomen.
- Om het beleid te kunnen opstellen, moet de basis op orde zijn. Het gaat hierbij onder meer om relevante data. De inzet die hiervoor benodigd is, is niet in dit formulier meegenomen.

Met wie werken we samen?

Toelichting:

Voor het opstellen van het beleid werken we samen met een breed scala aan stakeholders die betrokken zijn bij zowel het maatschappelijk vastgoed als de onderwijsaccommodaties. Het gaat daarbij onder meer om de scholenorganisaties (Voilà, schoolbesturen, gebruikers en exploitanten van het maatschappelijk vastgoed van de gemeente (sportclubs, maatschappelijke organisaties, zorginstellingen etc.)).

Inbreng inwoners:

De inbreng vanuit inwoners vindt primair plaats via de gebruikers van het vastgoed. Omdat het vastgoed faciliterend is, is de betrokkenheid van de inwoners in brede zin georganiseerd via het op- en vaststellen van beleid van de verschillende functies.

Wat gaan we daarvoor doen?

Toelichting:

Betrokkenheid bij het opstellen van cultuur- en sportbeleid (capaciteit opgenomen via afzonderlijke CUP-formulieren);
Opstellen plan van aanpak, inhuren extern bureau op basis van offerte met PvA;
Inventarisatie en evaluatie: wat is er op het terrein van vastgoed, wie maken daar gebruik van, hoe wordt dit beoordeeld, welke algemene ontwikkelingen zijn er bij vastgoed, overzicht relevante uitgangspunten op diverse beleidsterreinen, welke kansen en bedreigingen zijn er;
Formuleren visie en beleid t.a.v. vastgoed (incl. onderwijshuisvesting);
Toetsen en vaststellen visie en beleid t.a.v. vastgoed (incl. onderwijshuisvesting);
Opstellen uitvoeringsprogramma en Implementeren beleid.

Planning uitvoeringsjaren:

2023: opstellen PvA vastgoed beleid en inhuren extern bureau, inventariseren en evalueren
2024: opstellen integraal vastgoedbeleid
2025: vaststellen vastgoedbeleid/ opstellen en implementeren uitvoeringsprogramma

Wat gaat het kosten? (ambtelijke capaciteit)					
Raming fte:	2022	2023	2024	2025	2026
Incidenteel: Waarvan uit bestaande capaciteit:		0,20 fte n.t.b.	0,13 fte n.t.b.	0,26 fte n.t.b.	p.m. p.m.
Structureel: Waarvan uit bestaande capaciteit:					p.m. p.m.
Toelichting: Het opstellen van beleid vraagt naast inzet van de betreffende beleidsadviseur(s) (0,28 fte) ook de nodige inzet van communicatie (0,06). Tevens is verbinding met andere beleidsterreinen noodzakelijk, waardoor een brede inzet nodig is (0,25 fte).					

Wat gaat het kosten? (geld)					
Raming financiën:	2022	2023	2024	2025	2026
Incidenteel: Formatie intern of inhuur/inzet andere afdelingen Inhuur participatie Dekking:		€ 16.000 € 15.000	€ 10.000 € 15.000	€ 21.000 p.m.	p.m. p.m.
Structureel: Dekking:					
Toelichting: Externe inzet is nodig voor het opstellen van het beleid en het begeleiden van het participatieproces. Voor de integrale visie en beleid op vastgoed is € 30.000 geraamd. Er is hierbij vanuit gegaan dat het organisatorische traject een aantal basisbehoeften oplevert. Benodigde middelen voor het uitvoeringsprogramma zijn p.m., omdat deze afhankelijk zijn van de beleidsvorming. Op basis van het uitvoeringsplan wordt duidelijk om wat voor type inzet (structureel of incidenteel) het gaat. Daarbij ligt ook een relatie met de organisatorische opgave om vastgoed goed in te richten.					

Aandachtspunten
Communicatie: Communicatie vormt, zoals hiervoor al aangegeven, een belangrijk onderdeel van de opgave.
Risico's: De beleidsvorming is van belang voor een aantal projecten die ook in het CUP zijn opgenomen en waarvan er één in het coalitieakkoord staat (De Korf). Het is van belang dat de beleidsvorming voortvarend wordt opgepakt om andere projecten niet te veel te vertragen. Inzet in- en extern en het kunnen inhuren van de juiste externe expertise vormen hierbij een risico. Voor vastgoed in het bijzonder speelt ook de (voldoende snelle) beschikbaarheid van relevante data en accountmanagement een rol. Hier wordt aan gewerkt binnen de organisatorische opgave voor vastgoed. Daarnaast moet deze ontwikkeling ook qua capaciteit en organisatie van vastgoed een goede basis opleveren.
Overige: Geen.

Ambitie: 2.4 Beleid sport
Portefeuillehouder: Patrick Kiel

Wat willen we bereiken?

Omschrijving in Coalitieakkoord 2022-2026:
n.v.t.

Doelstelling en kwaliteit van het resultaat:

- Beleid voor sport wordt primair opgesteld om antwoord te kunnen geven op opgaven die voortkomen uit een aantal belangrijke komende projecten, zoals de herontwikkeling van De Korf, visie Burg. Buiningpark- en Jan Banninkpark en MFC Achterveld.
- Dit betekent dat het beleid ook richting geeft aan het beleid voor sportaccommodaties en daarmee het vastgoedbeleid.
- Waar nodig wordt het beleid gevormd met betrokkenheid van de diverse stakeholders.

Afbakening:

Het is van belang dat het beleid zodanig wordt geformuleerd dat dit toepasbaar is voor andere beleidsterreinen en projecten. Het gaat over meer dan een globale visie en geeft ook richting aan combinaties van functies en locaties en inzet van middelen.
Dit formulier richt zich op het opstellen van een visie en beleid en een uitvoeringsprogramma/-plan. De uitvoering zelf is als p.m. meegenomen.

Met wie werken we samen?

Toelichting:

Voor het opstellen van het beleid werken we samen met betrokken stakeholders in dit beleidsvelden.

Inbreng inwoners:

Zie voorgaande.

Wat gaan we daarvoor doen?

Toelichting:

- Opstellen plan van aanpak, inhuren extern bureau
- Inventarisatie en evaluatie: wat is er op het terrein van sport, wie maken daar gebruik van, hoe wordt dit beoordeeld, hoe is de ontwikkeling daarin, welke kansen en bedreigingen zijn er;
- Formuleren visie en beleid t.a.v. sport
- Toetsen en vaststellen visie en beleid t.a.v. sport
- Opstellen uitvoeringsprogramma en Implementeren beleid

Planning uitvoeringsjaren:

2022:opstellen PvA's cultuur en inhuur extern bureau
2023:inventarisatie/evaluatie en formuleren beleid en visie t.a.v. sport
2024:vaststellen beleid/opstellen en implementeren uitvoeringsprogramma sport

Wat gaat het kosten? (ambtelijke capaciteit)

Raming fte:	2022	2023	2024	2025	2026
Incidenteel:	0,04 fte	0,25 fte	0,29 fte	p.m.	p.m.
Waarvan uit bestaande capaciteit:	0,04 fte	0,03fte+ntb	0,03fte+ntb		
Structureel:				p.m.	p.m.
Waarvan uit bestaande capaciteit:					

Toelichting:

Het opstellen van beleid vraagt naast inzet van de betreffende beleidsadviseur (0,28 fte) ook de nodige inzet van communicatie (0,06 fte). Tevens is verbinding met andere beleidsterreinen noodzakelijk, waardoor een brede inzet nodig is (0,25fte).

In de raming van de formatie is alleen rekening gehouden met het vaststellen van beleid en het opstellen van een uitvoeringsplan. Het formatieve beslag capaciteit t.b.v. de implementatie is p.m. omdat deze afhankelijk is van het uitvoeringsplan zelf.

Wat gaat het kosten? (geld)

Raming financiën:	2022	2023	2024	2025	2026
Incidenteel:					
Formatie intern of inhuur/inzet andere afdelingen		€ 18.000	€ 21.000	p.m.	p.m.
Inhuur participatie		€ 15.000	€ 5.000	p.m.	p.m.
Dekking:					
Structureel:					
Dekking:					

Toelichting:

Externe inzet is nodig voor het opstellen van het beleid en het begeleiden van het participatieproces. Hiervoor is € 20.000 geraamd.

Benodigde middelen voor uitvoeringsprogramma's zijn p.m., want afhankelijk van de beleidsvorming. Dan ook wordt duidelijk om wat voor type inzet (structureel of incidenteel) het gaat.

Aandachtspunten**Communicatie:**

Communicatie vormt, zoals hiervoor al aangegeven, onderdeel van de opgave.

Risico's:

De beleidsvorming is van belang voor een aantal projecten die ook in het CUP zijn opgenomen en waarvan er één in het coalitieakkoord staat (De Korf). Het is van belang dat de beleidsvorming voortvarend wordt opgepakt om andere projecten niet te veel te vertragen. Inzet in- en extern en het kunnen inhuren van de juiste externe expertise vormen hierbij een risico.

Een ander risico vormt het al dan niet (voldoende snel) voorhanden zijn van de benodigde data.

Overige:

Geen.

Ambitie: 2.5 De Korf
Portefeuillehouder: Alexandra Kolkman

Wat willen we bereiken?

Omschrijving in Coalitieakkoord 2022-2026:

De samenleving waardeert De Korf in grote mate. De hieraan verbonden voorzieningen willen wij voor onze gemeente behouden. Daarom maken wij een plan voor De Korf en zal de uitvoering van dat plan voor het eind van deze bestuursperiode starten.

Doelstelling en kwaliteit van het resultaat:

- We willen graag snel beginnen aan de herontwikkeling van De Korf. Echter constateren we ook dat essentiële bouwstenen voor een succesvol herontwikkelingstraject nog ontbreken. Het betreft gemeentelijk vastgoedbeleid, (strategie m.b.t. vastgoedportefeuille, inzicht in huidige en toekomstige ruimte behoeftes, kosten en opbrengsten, rol van de gemeente en de wijze waarop de gemeente hier invulling aan geeft). Ook het cultuurbeleid op basis waarvan keuzes rondom cultuuraccommodaties gemaakt moeten worden ontbreekt. Hetzelfde geldt voor beleid en inzicht op en in sportaccommodaties, beleid m.b.t. horeca & leisure en alle financiële parameters.
- Vanuit de wens om op korte termijn een start te maken met de herontwikkeling van De Korf en dit project in samenhang te zien met de gehele Leusdense situatie op het vlak van vastgoed, sport en cultuur wordt een tweesporenbeleid voorgesteld. Dit houdt in dat enerzijds (de planvorming voor) het Programma De Korf wordt geïnitieerd, terwijl anderzijds tegelijkertijd de voor De Korf benodigde beleidsvorming op sportaccommodaties, cultuur en vastgoed wordt opgestart.
- Er wordt een Programmamanager aangesteld, die verantwoordelijk is voor de sturing, voortgang en communicatie op het gehele programma richting college en de ambtelijke organisatie.
- De taken van de programmanager zijn dus ook het in samenhang laten opstellen en vaststellen van de benodigde onderliggende beleidsinhoudelijke en financiële kaders (vastgoed, sport, cultuur, horeca & leisure) en de ruimtelijke kaders (economisch, parkeren, stedenbouw, Hamershof, woningbouw). Ook een nog nader te kaderen participatietraject met belanghebbenden en samenleving behoort hiertoe.
- Opstellen van een visie voor het gebied rondom De Korf. Mogelijk kunnen ook wensen en ontwikkelingen elders in Leusden passend in de aard van het gebied worden meegewogen.
- Formuleren van de ambitie voor De Korf.
- Formuleren Programma van Eisen voor De Korf.
- Uitwerken van business cases t.b.v. besluitvorming.
- Besluitvorming over herontwikkeling en deze concreet in gang zetten.

Afbakening:

De herontwikkeling van het gebied De Korf raakt verschillende beleidsterreinen. Om te kunnen starten met het formuleren van de ambitie voor De Korf is het daarom van belang om eerst helderheid te krijgen op onderliggend beleid dat van toepassing is op de herontwikkeling van De Korf. Dit moet samenkomen in een integraal Programma van Eisen voor De Korf. Voor een groot deel betreft het onderliggend beleid, dat de komende tijd nog moet worden ontwikkeld en/of geactualiseerd. Denk hierbij o.a. aan:

- Kaders t.a.v. de aard en omvang van de toekomstige sportvoorziening (sportaccommodatiebeleid), mede in relatie tot de ontwikkelingen in Burg. Buiningpark/J. Banninkpark en MFC Achterveld
- Vaststellen van de gemeentelijke rol in het voorzien in/betalen van theateraccommodatie en overige culturele voorzieningen (cultuuraccommodatiebeleid)
- Inventarisatie ontwikkelingen en wensen vanuit het gebied en in Leusden (economisch, stedenbouw, woningbouw)
- Actueel beleidskader t.a.v. het gemeentelijk vastgoed
- Positiebepaling t.a.v. het huidige en toekomstige beheer & exploitatie van De Korf
- Ruimtelijk kader m.b.t. horeca, leisure, parkeerbeleid, woonprogramma, stedenbouwkundige randvoorwaarden
- Financiële kaders

De constatering dat het essentieel is om voor herontwikkeling van De Korf eerst de randvoorwaarden te bepalen werd in het voorjaar van 2022 bevestigd door de planeconomische analyse van Bureau Stadskwadraat, die n.a.v. een motie van de raad adviseerde om eerst de onderliggende pijlers voor de herontwikkeling van de Korf te formuleren en pas daarna een opdracht uit te zetten bij (een) marktpartij(en) om scenario's uit te werken.

Het ontwikkelen van de onderliggende pijlers van de herontwikkeling van De Korf is niet mogelijk binnen de beschikbare capaciteit van de organisatie. Extra inzet is in elk geval nodig op de terreinen cultuur, sport en vastgoed/accommodatiebeleid. Het is nog onzeker of de benodigde inzet voor verkeer, parkeren, wonen, civiel, duurzaamheid, EZ (horeca & leisure) al dan niet binnen bestaande formatie geleverd kan worden. Procesmanagement, participatie/communicatie en ondersteuning zijn 100% extern in te huren of nieuw te werven. Tijdens het proces zal steeds aandacht moeten zijn voor prioriteren in inzet, middelen en tijd.

Met wie werken we samen?

Toelichting:

Intern: beleidsadviseurs vastgoed, sport, cultuur, maatschappelijk, gebouwenbeheer, verkeer, communicatie, projectleiding, RO, EZ, Civiel, wonen, financiën, strategisch adviseurs

Extern: belanghebbenden rondom De Korf zoals de exploitant/beheerder, Stichting Theater De Tuin, Zonnecoöperatie De Korf, sportverenigingen, cultureel-maatschappelijke instellingen (bibliotheek, Fort33, SidK), omwonenden, ondernemers en vastgoedeigenaren van de Hamershof, marktpartijen/ontwikkelaar

Inbreng inwoners:

Participatie bij de beleidsontwikkeling die aan de kaderstelling vooraf gaat en ook in de kaderstelling voor De Korf zelf.

Wat gaan we daarvoor doen?

Toelichting:

Intern:

Per team in kaart brengen welk onderliggend beleid voor De Korf moet worden opgesteld of geactualiseerd
Formulieren van/afstemmen met/vaststelling van onderliggend beleid

Intern en extern:

Formulieren van een integrale visie voor de gebiedsontwikkeling van De Korf
Formulieren van de integrale ambitie voor De Korf
Formulieren van het Programma van Eisen
Uitwerken van business cases t.b.v. besluitvorming
Communicatie met de raad en samenleving

Planning uitvoeringsjaren:

2022: Per team in kaart brengen welk onderliggend beleid moet worden opgesteld of geactualiseerd.
Tegelijkertijd opstarten van de bestuurlijke oriëntatie op herontwikkeling van De Korf.

2023: Formulieren van/afstemmen met/vaststelling van onderliggend beleid en uitgangspunten gebiedsontwikkeling

2024: Formulieren van een integrale visie voor de gebiedsontwikkeling van De Korf

2025/2026: Formulieren van Programma van Eisen en uitwerken van business cases t.b.v. besluitvorming

Wat gaat het kosten? (ambtelijke capaciteit)

Raming fte:	2022	2023	2024	2025	2026
Incidenteel:	1,00 fte	2,00 fte	1,50 fte	1,20 fte	1,20 fte
Waarvan uit bestaande capaciteit:	1,00 fte	1,40 fte	1,00 fte	0,80 fte	0,80 fte
Formatie voor beleid cultuur		0,22 fte	0,26 fte		
Structureel:					
Waarvan uit bestaande capaciteit:					

Toelichting:

- 1: Ramingen benodigde capaciteit zijn slechts indicatief.
 2: Deze raming betreft alleen de voorbereidende kosten. De investeringen in en ook opbrengsten van vastgoed zijn nog onbekend en niet meegenomen.
 3: Vanaf een nader te bepalen moment kunnen planontwikkelingskosten (POK) ten laste van het project gebracht worden. Er moet dan wel meer zekerheid zijn dat er binnen afzienbare tijd gebouwd gaat worden.

De inzet van team communicatie of inhuur hierop zal benodigd zijn. De omvang daarvan is op dit moment niet te ramen.

Wat gaat het kosten? (geld)

Raming financiën:	2022	2023	2024	2025	2026
Incidenteel:	€ 95.000	€ 152.000	€ 125.000- € 150.000	€ 100.000- € 125.000	€ 90.000- € 125.000
Inhuur voor beleid cultuur		€ 15.000	€ 5.000		
Formatie voor beleid cultuur		€ 18.000	€ 21.000		
Structureel:					

Toelichting:

Kosten bestaan uit inzet beleidsmedewerkers en adviseurs vanuit de diverse teams (o.a. projectleiding, stedenbouw etc.) en inhuur externe deskundigheid voor o.a. procesmanagement, maar ook bijv. opstellen van een visie.

Aandachtspunten**Communicatie:**

Communicatie is een belangrijk en intensief onderdeel van deze opdracht. Er zijn veel belanghebbenden in en rond het gebied. Het is belangrijk om deze mee te nemen in het proces.

Risico's:

Er is op dit moment geen beleid op een aantal voor de opdracht belangrijke beleidsvelden, te weten sport, cultuur en vastgoed. Beleidsvorming moet voldoende zijn uitgekristalliseerd om volgende fase van de opdracht te kunnen starten.

De snelheid waarin het programma en de beleidsvorming plaats kunnen vinden, is mede afhankelijk van de voortgang van de samenspraak met de samenleving. Vraagstukken op het gebied van cultuur, sport en vastgoed zijn van belang voor de herontwikkeling van De Korf, en beïnvloeden daarmee het proces.

De spanning tussen de gewenste snelheid en gewenste zorgvuldigheid is groot. Eerst een helder beeld creëren wat de gemeente wil en waar we geld voor over hebben is nodig om faalkosten en vastlopers later in de planvorming te voorkomen.

De financiële risico's en onzekerheden van dit type project zijn per definitie groot.

Er zijn veel en zeer diverse stakeholders. Het is onwaarschijnlijk dat die allemaal tevreden gesteld kunnen worden. Het optreden van weerstand is dus te verwachten.

Tot slot is de overspannen arbeidsmarkt, en de daarmee samenhangende beperkte beschikbaarheid van mensen en middelen een risico voor de voortgang en snelheid van realisatie. Denk bijvoorbeeld aan het vinden van externe inhuur, maar ook de inzet van adviesbureaus of andere bedrijven.

Overige:

De complexiteit van de opgave wordt in belangrijke mate bepaald door de te verwachten dynamiek in het gebied, de mate waarin ontwikkelingen met elkaar te verenigen zijn en de ruimte die zou kunnen ontstaan voor nieuwe functies.

Ambitie: 2.6 Burgemeester Buiningpark en Jan Banninkpark
Portefeuillehouder: Alexandra Kolkman

Wat willen we bereiken?

Omschrijving in Coalitieakkoord 2022-2026:
n.v.t.

Doelstelling en kwaliteit van het resultaat:

- Opstellen van een visie voor het gebied dat sturing geeft aan keuzes voor het gebied voor de korte en middellange termijn.
- Visie wordt gebaseerd op beleidsmatige uitgangspunten op het gebied van sport, cultuur en vastgoedbeleid én ontwikkelingen en wensen vanuit het gebied.
- Er is onder meer duidelijkheid over de parkeerbehoefte en gewenste oplossing, positie Fort33 en de mogelijkheid om functies toe te voegen aan het gebied w.o. een evenemententerrein.

Afbakening:

De visie richt zich op het gebied tussen de Groene Zoom, Heiligenbergerweg, landgoed Lockhorst en de PON-spoorlijn. Als er ruimte ontstaat in het gebied kunnen ook wensen en ontwikkelingen, passend in de aard van het gebied worden meegewogen.

Dit formulier richt zich op het opstellen van een visie en uitvoeringsprogramma/-plan. De feitelijke uitvoering en de kosten er van zijn niet meegenomen maar als p.m. opgenomen.

Met wie werken we samen?

Toelichting:

Intern:

- Beleidsadviseurs sport, cultuur, vastgoed, RO, financiën, communicatie, verkeer, IBOR, SD, projectleiding

Extern:

- Belanghebbenden in het gebied, zoals sportverenigingen, SRO, Academas, Fort33 (en eventueel SidK)

Inbreng inwoners:

De inbreng van inwoners is vooral aan de orde bij het opstellen van de beleidsmatige uitgangspunten.

Daarnaast is het in de fase van planvorming vooral van belang de inwoners die aan de andere kant van de Groene Zoom wonen te betrekken. Dit neemt niet weg, dat het gebied ook een functie heeft voor heel Leusden en dat daar aandacht voor nodig is.

Wat gaan we daarvoor doen?

Toelichting:

- Inventariseren actuele beleidsuitgangspunten, ontwikkelingen en wensen belanghebbenden en formuleren uitgangspunten voor de visie
- Opstellen concept-visie, plan van aanpak en globale financiële gevolgen
- Vaststellen visie, plan van aanpak en budget

Planning uitvoeringsjaren:

2024: opstellen opdracht en PVA, inventariseren ontwikkelingen en wensen belanghebbenden en samen met beleidsuitgangspunten formuleren uitgangspunten voor de visie

2025: opstellen concept-visie, plan van aanpak en globale financiële gevolgen, vaststellen visie, plan van aanpak en budget

2026: uitloop opstellen vaststellen visie en start uitvoeren plan van aanpak

Wat gaat het kosten? (ambtelijke capaciteit)					
Raming fte:	2022	2023	2024	2025	2026
Incidenteel: Waarvan uit bestaande capaciteit:			0,38 fte n.t.b.	0,23-0,46fte n.t.b.	0,06 fte uitvoering p.m.
Structureel: Waarvan uit bestaande capaciteit:					
Toelichting: In dit project is inzet nodig van: betreft een optelsom van alle hiervoor genoemde functies. Accenten in uren bij: projectleiding, communicatie en financiën. Inzet voor de uitvoering afhankelijk van de visie en plan van aanpak.					

Wat gaat het kosten? (geld)					
Raming financiën:	2022	2023	2024	2025	2026
Incidenteel: Formatie intern of inhuur/inzet andere afdelingen Inhuur participatie Uitvoering Dekking:			€ 30.000	€ 37.000 € 20.000	€ 5.000 p.m.
Structureel: Dekking:					
Toelichting: Inzet van visievormgever is afhankelijk van intensiteit van het project. Inzet voor de uitvoering afhankelijk van de visie en plan van aanpak.					

Aandachtspunten
Communicatie: Communicatie is een belangrijk en intensief onderdeel van deze opdracht. Er zijn veel belanghebbenden in en rond het gebied en het is belangrijk om deze een goede plek te geven in het proces.
Risico's: Er is op dit moment geen beleid op een aantal voor de opdracht belangrijke beleidsvelden, te weten sport, cultuur en gemeentelijke accommodaties. Beleidsvorming moet voldoende zijn uitgekristalliseerd om de opdracht te kunnen starten. Om die reden wordt voorgesteld de opdracht niet eerder dan in 2024 te starten en er vanuit te gaan, dat in dat jaar alleen fase 1 kan worden afgerond.
Overige: De complexiteit van de opgave wordt in belangrijke mate bepaald door de te verwachten dynamiek in het gebied, de mate waarin ontwikkelingen met elkaar te verenigen zijn en de ruimte die zou kunnen ontstaan voor nieuwe functies.

Ambitie: 2.7 Toekomst zwembad Octopus
Portefeuillehouder: Wim Vos

Wat willen we bereiken?

Omschrijving in Coalitieakkoord 2022-2026:

Wij vinden dat het algehele niveau van sociale voorzieningen in Leusden, Achterveld en Stoutenburg op dit moment goed is.

Doelstelling en kwaliteit van het resultaat:

- Een verkenning t.b.v. besluitvorming door de raad over de toekomst voor het gebouw Octopus en de exploitatie vanaf 2030.
- Bij deze verkenning worden scenario's in beeld gebracht die o.m. inzicht geven in:
  - consequenties voor het zwembeleid versus financiën;
  - voortzetting exploitatie en onderhoud versus nieuwbouw (incl. gevolgen voor energiegebruik);
  - behouden versus beëindigen voorziening.

Afbakening:

De huidige exploitatieovereenkomst met SRO loopt tot eind 2029. De verkenning richt zich op de periode na 2030.

Met wie werken we samen?

Toelichting:

We werken samen met stakeholders, relevante doelgroepen en Participatieraad.

Inbreng inwoners:

Dit wordt te zijner tijd bepaald. Duidelijk is, dat het zwembad een belangrijke voorziening is voor de Leusdense inwoners.

Wat gaan we daarvoor doen?

Toelichting:

- Plan van aanpak en inhuren externe expertise
- Bepalen scenario's en opstellen ervan (incl. consequenties)
- Besluitvorming voorkeursscenario
- Uitwerking in plan van aanpak vervolg

Planning uitvoeringsjaren:

2024: PvA en inhuren externe expertise, opstellen scenario's

2025-26: vaststellen voorkeursscenario en uitwerking in plan van aanpak vervolg

Wat gaat het kosten? (ambtelijke capaciteit)

Raming fte:	2022	2023	2024	2025	2026
Incidenteel: Waarvan uit bestaande capaciteit:			0,29 fte n.t.b.	0,29 fte n.t.b.	p.m.
Structureel: Waarvan uit bestaande capaciteit:					

Toelichting:

Het opstellen van de scenario's vraagt naast de inzet van een beleidsadviseur/trekker (0,28 fte) ook de nodige inzet van andere beleidsterreinen, zoals financiën, vastgoed, sport, communicatie (0,30 fte).

De benodigde inzet voor het vervolg kan nog niet geraamd worden en is erg afhankelijk van de uitkomst van het onderzoek. Dit geldt ook de vraag of in 2026 al inzet nodig is.

Wat gaat het kosten? (geld)

Raming financiën:	2022	2023	2024	2025	2026
Incidenteel:			€ 15.000	€ 15.000	€ 10.000
Dekking:					
Structureel:					

Toelichting:

Betreft de inhuur van externe expertise. Te zijner tijd moet worden bekeken of ook ten behoeve van capaciteit die niet in bestaande formatie kan worden gevonden, extra moet worden ingehuurd.

De benodigde middelen voor het vervolg kunnen nog niet geraamd worden en zijn erg afhankelijk van de uitkomst van het onderzoek. Dit geldt ook de vraag of in 2026 al financiële middelen nodig zijn.

Aandachtspunten**Communicatie:**

Zorgvuldige communicatie is belangrijk. Veel Leusdenaren zien het zwembad als een waardevolle voorziening in Leusden.

Risico's:

Als de energieprijzen nog verder stijgen dan wel het aantal bezoeken achterblijft bij de situatie voor 2020, kan het vraagstuk over de toekomst van Octopus mogelijk al eerder aan de orde zijn én een andere invulling krijgen.

Overige:

Geen.

Ambitie: 3.1 Beleidskader Sociaal Domein
Portefeuillehouder: Patrick Kiel

Wat willen we bereiken?

Omschrijving in Coalitieakkoord 2022-2026:

Het Sociaal Domein is nog steeds in beweging en op zoek naar een gezonde balans. Wij willen niet nu al, als coalitie, specifieke speerpunten in het beleid vastleggen. Wij vinden het belangrijk dat experts, maatschappelijke partners en samenleving medebepalend zijn in die keuzes. Op basis van hun inbreng willen wij vervolgens de hele raad betrekken bij verdere keuzes en kaderstelling binnen het Sociaal Domein.

Randvoorwaarden die hierbij zijn aangegeven:

- Wij vinden dat het algehele niveau van sociale voorzieningen in Leusden, Achterveld en Stoutenburg op dit moment goed is. Wij willen dat niveau in stand houden.
- Op het moment dat de financiële kaders moeten leiden tot maatregelen, willen wij de minder draagkrachtigen ontzien.

Doelstelling en kwaliteit van het resultaat:

De keuzes en kaderstelling binnen het Sociaal Domein werken we uit in een nieuw Beleidskader Sociaal Domein. Het huidige beleidskader loopt eind 2022 af. Het nieuwe beleidskader wordt voor de jaren 2023 en verder de basis van onze inzet binnen het Sociaal Domein.

Afbakening:

Het nieuwe beleidskader betreft de kaders voor het Sociaal Domein in brede zin, waaronder o.a. Wmo, Volksgezondheid, Jeugd en Onderwijs, Werk en Inkomen en Integratie, Sport en Cultuur. Naast de wettelijke taken die wij hierin als gemeente hebben, zal ook een (politieke) keuze moeten worden gemaakt voor waar we als gemeente de komende jaren met name op zullen inzetten.

Met wie werken we samen?

Toelichting:

De gemeente neemt de regie in het ontwikkelen van het nieuwe kader. Als gemeente werken we hierin samen met Lariks als grootste uitvoeringsorganisatie. Input voor het nieuwe kader wordt opgehaald bij inwoners, specifiek ervaringsdeskundigen, en bij maatschappelijk partners. Ook Participatieraad en Cliëntenraad worden betrokken.

Na vaststelling van het beleidskader door de gemeenteraad, werkt de gemeente in de uitvoering samen met onze uitvoeringsorganisaties, vele maatschappelijk partners en vrijwilligers(groepen).

Inbreng inwoners:

Zie boven.

Wat gaan we daarvoor doen?

Toelichting:

Tot en met september 2022 halen we input op voor het nieuwe beleidskader bij genoemde partijen.

Begin november volgt een Uitwisseling met de raad, waarin de opgehaalde input gepresenteerd en besproken wordt. Het college voert dan ook graag de dialoog met de raad over mogelijke prioriteiten en aandachtspunten voor het nieuwe kader.

Het streven is om het concept beleidskader voor behandeling aan de raad voor te leggen in het voorjaar van 2023. Na vaststelling zal uitvoering gegeven worden aan het kader.

Planning uitvoeringsjaren:

2022: Ophalen input voor beleidskader bij inwoners en maatschappelijk partners

2023: Besluitvorming over beleidskader SD in gemeenteraad + Uitvoering geven aan beleidskader

2024: Uitvoering geven aan beleidskader

2025: Uitvoering geven aan beleidskader

Wat gaat het kosten? (ambtelijke capaciteit)

Raming fte:	2022	2023	2024	2025	2026
Incidenteel: Waarvan uit bestaande capaciteit:	0,24 fte 0,24 fte	0,43 fte 0,43 fte			
Structureel: Waarvan uit bestaande capaciteit:					
Toelichting: Het opstellen van beleid vraagt naast inzet van de betreffende beleidsadviseur(s) ook de nodige inzet van financiën en communicatie. Tevens is verbinding met andere beleidsterreinen noodzakelijk, waardoor een brede inzet nodig is. Voor 2022 betreft het de inzet die nog nodig is vanaf eind september voor het opstellen van het beleid. In 2023 betreft het ook de inzet die nodig is om het beleid te vertalen naar afspraken met onze samenwerkingspartners.					

Wat gaat het kosten? (geld)

Raming financiën:	2022	2023	2024	2025	2026
Incidenteel: Dekking: bestemmingsreserve jeugdmiddelen 2021	€ 5.000 -€ 5.000	€ 150.000 -€ 150.000	€ 150.000 -€ 150.000	€ 150.000 -€ 150.000	€ 35.000 -€ 35.000
Structureel: Dekking:					
Toelichting: Om uitvoering te geven aan de nog te benoemen speerpunten in het nieuwe beleidskader is een ontwikkelbudget nodig. Daarvoor bestemmen we ten minste de middelen die reeds bij de Najaarsnota 2021 zijn gereserveerd ten gunste van de Algemene reserve met aangewezen bestemming, voor het Sociaal Domein vanuit het restant Rijksmiddelen Jeugd jaarschijf 2021. De totale benodigde middelen voor uitvoering van het nieuwe beleidskader zullen in het voorjaar van 2023 bekend zijn en onderdeel zijn van het voorstel aan de raad.					

Aandachtspunten**Communicatie:**

In het proces richting een nieuw beleidskader vindt op verschillende manieren communicatie plaats met de inwoners en maatschappelijk partners die worden betrokken bij de totstandkoming ervan.

Participatieraad en Raad voor Cliëntenparticipatie informeren we over de voortgang.

In de Raadswerkgroep Sociaal Domein zal de stand van zaken ook worden gedeeld.

In het nog op te stellen beleidskader zal ook de wijze van communiceren over het kader en de opgenomen doelen staan vermeld.

Hiervoor zal inzet van team communicatie of inhuur hierop benodigd zijn. De omvang daarvan is op dit moment niet te ramen.

Risico's:

In afwachting van de nog te maken beleidskeuzes uit het nieuwe beleidskader – nu in ontwikkeling, maart 2023 pas ter besluitvorming - reserveren we tenminste bovengenoemde resterende incidentele middelen uit 2021. Dit betekent dat 'tegenvallers' die eventueel zouden kunnen ontstaan binnen de begroting van het Sociaal Domein, niet met deze middelen kunnen worden opgevangen. Er zal daarvoor dan een beroep worden gedaan op de Reserve Sociaal Domein.

Mochten de inhoudelijke wensen bij Nieuw Beleid niet geaccordeerd kunnen worden, dan ontstaat de situatie dat we niet de middelen hebben om het huidige voorzieningenniveau in stand te houden.

Overige:

Geen.

Ambitie: 4.1 Bouwen en wonen
Portefeuillehouders: Patrick Kiel, Wim Vos

Wat willen we bereiken?

Omschrijving in Coalitieakkoord 2022-2026:

1. Woonzorgvisie

- Er komt een woononderzoek om zo de woonbehoefte van onze senioren inzichtelijk te krijgen. Dit document en de visie Wonen Welzijn Zorg worden de basis waarop wij onze woningvoorraad aanpassen.
- Er komt een visie waarin de domeinen Wonen, Welzijn en Zorg met elkaar verbonden worden. Met deze visie willen wij bereiken dat ouderen en kwetsbare groepen in Leusden, Achterveld en Stoutenburg volwaardig deel kunnen uitmaken van de samenleving en zelfstandig kunnen wonen in een voor hen geschikte woning en woonomgeving. Indien nodig kunnen zij terugvallen op goed georganiseerde ondersteuning en zorg. Hierdoor vergroten wij de mogelijkheid van inwoners om regie te (blijven) voeren over hun eigen leven.

2. Wooninnovatie

- Wij willen bouwen voor iedereen die zich sociaal of economisch verbonden weet met Leusden, Achterveld en Stoutenburg en leveren een bijdrage aan de regionale woonbehoefte.
- Starters krijgen extra aandacht. Om hen extra te helpen denken wij bijvoorbeeld aan instrumenten zoals Koopgarant of de premie-A woningen van vroeger.
- Wij ondersteunen concepten als kangoeroe-wonen/zorgwonen en willen deze concepten verbreden om jongvolwassenen de gelegenheid te bieden (deels) op zichzelf te gaan wonen.
- Wij willen diversiteit en bijzondere woonvormen faciliteren. Voorbeelden zijn: Collectief Particulier Opdrachtgeverschap, Tiny Houses en Knarrenhofjes. Uiteraard willen wij andere initiatieven voor bijzondere of experimentele woonvormen helpen mogelijk te maken. Randvoorwaarde is dat wij de groene kwaliteit van het buitengebied behouden.

3. Optoppen en splitsen van woningen in bestaande wijken en kernen

Verdichting in bestaande wijken en kernen is nodig en wenselijk, maar niet ten koste van de groene woonkwaliteit. Wij ontwikkelen beleid voor het optoppen en/of splitsen van woningen.

4. Transformeren kantoren/bedrijven naar woningen

Wij willen een actieve rol voor de gemeente bij de transformatie van kantoren en bedrijven naar woningen.

5. Visie Wvg gebieden

n.v.t.

Doelstelling en kwaliteit van het resultaat:

Met het woononderzoek wordt de vraag naar de specifieke woningbehoefte van ouderen zichtbaar. Daarnaast worden de uitkomsten van de Woonvisie geüpdatet voor zover het betreft de huisvesting van kwetsbare groepen als mensen met een beperking, mensen met een zorgvraag, statushouders, mensen in een relatiebreuk, LHBTQ+.

De in het onderzoek te beschrijven "nul situatie" en de data over de woningbehoefte worden samen met het nog vast te stellen beleidskader sociaal domein gebruikt als basis voor een woonzorgvisie.

In deze visie worden de huisvestingskant en de sociale kant van dit vraagstuk in samenhang opgepakt, zodat effectieve en efficiënte hulp en ondersteuning bij 'woonproblematiek' c.q. hulpvragen van inwoners kan worden geboden. Doelstelling is dat mensen zich welbevinden in hun woning en eenzaamheid wordt voorkomen. De oplossing van de woonproblematiek kan worden gevonden in zowel de nieuwbouw, doorstroom naar passende woningen als aanpassen van de huidige woning.

De inzet is mede gericht op het voorkomen en/of zo snel, eenvoudig en duurzaam mogelijk oplossen van meervoudige problemen.

Afbakening:

1. Woonzorgvisie

In 2021 heeft de gemeenteraad de update van de Woonvisie vastgesteld. De in dit kader genomen besluiten blijven in stand, tenzij uit het woononderzoek een nadrukkelijk grotere behoefte aan woningen voor ouderen en kwetsbaren blijkt. Het onderzoek zal in hoofdzaak gaan over de instrumenten die we kunnen inzetten om aan de behoeften van de genoemde groepen te voldoen en leiden tot een duidelijk afwegingskader over een gemeentelijke rol bij initiatieven c.q. realisatie.

2. Wooninnovatie

In de update van de Woonvisie (raadsbesluit juni 2021) is aangegeven hoeveel en voor welke doelgroepen woningen na 2025 wordt gebouwd. Het onderzoek naar de woningbehoefte is de basis voor adviezen over

nadere inkleuring van de woningdifferentiatie.

De totaal tot 2040 te realiseren woningaantallen zijn geborgd in het Ontwikkelbeeld regio Amersfoort 2030 – 2040. Dit zijn gemiddeld 105 woningen per jaar.

3. Optoppen en splitsen van woningen in bestaande wijken en kernen

In de Omgevingsvisie stedelijk gebied is aangegeven dat het met het oogmerk van inspelen op veranderende woonwensen noodzakelijk is beleid te formuleren op samenvoegen, splitsen, optoppen en aanbouwen van woningen.

4. Transformeren kantoren/bedrijven naar woningen

In de Omgevingsvisie stedelijk gebied en “het afwegingskader transformatie kantorenlocaties, 2020” zijn de locaties benoemd en de kaders voor de mogelijke functieverandering en stedenbouwkundige randvoorwaarden geschetst.

5. Visie Wvg gebieden

De visie moet voor oktober 2023 zijn vastgesteld. Dat betekent dat gezocht wordt naar de meest abstracte vorm waarin dit kan plaatsvinden, teneinde aan de hiervoor aangegeven doelstelling te voldoen. In 2022 wordt de besluitvorming over de kaders en randvoorwaarden voor de zoekgebieden Tabaksteeg-Zuid en Achterveld- Noordoost voorbereid en voorzien. De vertaling daarvan in een stedenbouwkundig plan en een bestemmings/- of omgevingsplan en de update van de Omgevingsvisie vindt naar verwachting na 2023 plaats.

Met wie werken we samen?

Toelichting:

1. Woonzorgvisie

Woningstichting Leusden, Lariks, Duwgroep/SOL/HuiskamervanLeusden, HVLE, projectontwikkelaars, zorgaanbieders, initiatiefnemers in het kader van het versterken van wonen met zorg.

2. Wooninnovatie

Met (vertegenwoordigers) van de verschillende doelgroepen wordt tot een afweging gekomen welke instrumenten het meest bijdragen aan de hiervoor geschetste doelstellingen.

3. Optoppen en splitsen van woningen in bestaande wijken en kernen

Voor het onderzoek wordt externe stedenbouwkundige expertise ingehuurd. Voor een check op haalbaarheid wordt samengewerkt met WSL en een klankbordgroep van woningeigenaren.

4. Transformeren kantoren/bedrijven naar woningen

Eigenaren en omwonenden van de herontwikkelingslocaties.

5. Visie Wvg gebieden

Stakeholders als WSL, grondeigenaren

Inbreng inwoners:

1. Woonzorgvisie

Daar waar de woonzorgvisie bedoeld is als een antwoord op uit de Leusdense samenleving voortkomende vragen zal voor de visie gebruik worden gemaakt van input uit de samenleving.

2. Wooninnovatie

Zie hiervoor bij “toelichting”.

3. Optoppen en splitsen van woningen in bestaande wijken en kernen

Zie hiervoor bij “toelichting”.

4. Transformeren kantoren/bedrijven naar woningen

Zie hiervoor bij “toelichting”.

5. Visie Wvg gebieden

Geen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Toelichting:

1. Woonzorgvisie

- Onderzoek naar de “nul situatie” en de woonbehoeften van Leusdense ouderen en kwetsbare groepen.
- Vertalen van de uitkomsten van het onder 1 bedoelde onderzoek naar een woonzorgvisie, waarin de woningbehoefte wordt gekoppeld aan enerzijds fysieke mogelijkheden waar de woningen te realiseren en anderzijds (waar nodig) de zorgcomponent. De visie gaat vergezeld van een uitvoeringsagenda, waarin is aangegeven welke instrumenten ter ondersteuning van zowel de woon- als de zorgbehoefte kunnen worden ingezet.

2. Wooninnovatie

- Onderzoeken hoe betaalbaar wonen te ondersteunen. Welke instrumenten zijn er, hoe effectief zijn ze en welke zetten we in?
- Onderzoeken van passende instrumenten om starters te ondersteunen bij de koop van hun woning.
- Verdiepend onderzoek doen naar de kwalitatieve behoefte aan woningen, inclusief de vraag naar bijzondere woonvormen als CPO, Tiny Houses en Knarrenhofjes).
- Initiatieven voor bijzondere woonvormen worden door de gemeente actief ondersteund in de zoektocht naar mogelijkheden en naar realisatie van het project.

3. Optoppen en splitsen van woningen in bestaande wijken en kernen

- Onderzoek, zoals beschreven bij ‘Doelstelling en kwaliteit van het resultaat’.
- Verwerken van de uitkomsten van het onderzoek in de Omgevingsvisie, o.a. omdat op dit moment de Omgevingsvisie stedelijk gebied tegenstrijdig is welke gebieden in aanmerking komt voor “(kleine) herstructureringen op gespecificeerde plekken”. De Omgevingsvisie wijst daar expliciet enkel ‘Hamersveld-Oud’ als mogelijk gebied voor aan. In het onderzoek wordt meegenomen welke gebieden in aanmerkingen komen.
- Daar waar dit van toepassing is wordt het planologisch instrumentarium aangepast om de beoogde kleinschalige ingrepen mogelijk te maken, of in te perken, dan wel aan de hand van beleidskeuzes/-uitgangspunten maatwerkoplossingen te bieden.
- Uitkomsten actief promoten.
- Initiatiefnemers voor verdichtingsplannen actief begeleiden

4. Transformeren kantoren/bedrijven naar woningen

Voor nader te identificeren kansrijke objecten worden (mede op basis van het onderzoek naar de woonbehoeften van ouderen) de stedenbouwkundige en programmatische mogelijkheden voor herbouw aangegeven. De gemeente gaat op basis hiervan proactief met de eigenaren om de tafel en kijken wat losgetrokken kan worden. Hiermee wordt nader inhoud gegeven aan het in de Omgevingsvisie stedelijk gebied instrument van “uitnodigingsplanologie”. De inspanningen betreffen de hiervoor genoemde locaties en zijn incidenteel van aard. Als de locaties zijn getransformeerd of duidelijk is dat dit niet of anders gebeurd is de rol van de gemeentelijk “aanjager” uitgespeeld.

5. Visie Wvg gebieden

Zoekgebieden voor woningbouw inbrengen in het kaartbeeld en de tekst van de Omgevingsvisie landelijk gebied.

Planning uitvoeringsjaren:

1. Woonzorgvisie

2022: onderzoek

2023: opstellen woonzorgvisie en besluitvorming. Ontwikkeling en raadsbesluit instrumenten. Inzet instrumenten

2024: Ontwikkeling en raadsbesluit instrumenten Inzet instrumenten

2025: Ontwikkeling en raadsbesluit instrumenten Inzet instrumenten

2. Wooninnovatie

2022-Q1 2023: onderzoek betaalbaar wonen/ onderzoek instrumenten starters/ onderzoek kwantitatieve behoefte aan woningen

2023: besluitvorming over in te zetten instrumenten/ondersteuning betaalbaar wonen / bijzondere woonvormen

2024: besluitvorming over in te zetten instrumenten ondersteuning betaalbaar wonen / bijzondere woonvormen

2025: ondersteuning betaalbaar wonen / bijzondere woonvormen

<p>3. Optoppen en splitsen van woningen in bestaande wijken en kernen 2022: onderzoek 2023: onderzoek/vertalen onderzoek naar Omgevingsvisie / aanpassen bestemmingsplan dan wel Omgevingsplan / promoten uitkomsten/ begeleiden initiatieven 2024: promoten uitkomsten/ begeleiden initiatieven 2025: promoten uitkomsten/ begeleiden initiatieven</p> <p>4. Transformeren kantoren/bedrijven naar woningen Voordat de inhoudelijke gesprekken met de betreffende eigenaren kunnen starten is eerst inzicht in de woningbehoefte en stedenbouwkundige randvoorwaarden nodig. Daarom wordt hiermee, afhankelijk van de ter beschikking te stellen extra formatieve ruimte, z.s.m. na de besluitvorming over de CUP opdrachten gestart. 2022: woonbehoefteonderzoek/ stedenbouwkundige randvoorwaarden 2023: woonbehoefteonderzoek; gesprekken over herontwikkeling 2024: gesprekken over herontwikkeling 2025: gesprekken over herontwikkeling</p> <p>5. Visie Wvg gebieden 2022: 2023: besluitvorming over visie Wvg-gebieden 2024: 2025:</p>
--

Wat gaat het kosten? (ambtelijke capaciteit)					
Raming fte:	2022	2023	2024	2025	2026
1. Woonzorgvisie					
Incidenteel:	0,25 fte	0,25 fte	0,25 fte	0,25 fte	0,25 fte
Waarvan uit bestaande capaciteit:	-	-	-	-	-
Structureel:	0,20 fte	0,70 fte	0,70 fte	0,70 fte	0,70 fte
Waarvan uit bestaande capaciteit:	-	-	-	-	-
2. Wooninnovatie					
Incidenteel:	0,30 fte	0,30 fte	0,30 fte		
Waarvan uit bestaande capaciteit:	0,05 fte +p.m.	+ p.m. 0,05 fte	+ p.m. 0,05 fte		
Structureel:	0,10 fte	0,10 fte	0,10 fte	0,10 fte	0,10 fte
Waarvan uit bestaande capaciteit:					
3. Optoppen en splitsen van woningen in bestaande wijken en kernen					
Incidenteel:	0,50 fte	0,50 fte			
Structureel:	0,25 fte	0,25 fte	0,25 fte	0,25 fte	0,25 fte
4. Transformeren kantoren/bedrijven naar woningen					
Incidenteel:	1,00 fte +p.m.	1,00 fte +p.m.	1,00 fte +p.m.	1,00 fte +p.m.	1,00 fte + p.m.
5. Visie Wvg gebieden					
Incidenteel:		0,50 fte			
Waarvan uit bestaande capaciteit:		0,50 fte			
Toelichting:					
<p>1. Woonzorgvisie Voor het domein "wonen" is nu netto circa 0,4 fte beschikbaar. Dit is nodig voor de reguliere werkzaamheden. Voor beleidsvoorstellen is (inclusief de capaciteit van met het sociaal domein) aanvullend 0,25 fte incidenteel noodzakelijk.</p>					

Daarnaast is voor de uitvoering van de in te zetten instrumenten aanvullend uitvoerende capaciteit nodig. Omdat nog niet duidelijk is welke instrumenten wanneer worden ingezet is dit vooralsnog geraamd op 0,2 fte. Voor begeleiding van woningzoekenden en wooninitiatieven wordt aan wooncoach aangesteld. Deze kan meedenken over de in te zetten instrumenten. Hiervoor wordt structureel 0,5 fte geraamd.

2. Wooninnovatie

Voor een deel kan de incidentele ambtelijke inzet worden gevonden in de bestaande capaciteit binnen. Boven op de bestaande formatie voor wonen is 0,3 fte (en nog nader te bepalen aantal fte voor andere betrokken disciplines).

De structurele ondersteuning van initiatieven als CPO's, Tiny Houses en Knarrenhofjes is een nieuwe taak en vraagt aanvulling van de formatie. Omdat dit een nieuwe rol van de gemeente is wordt de ambtelijke capaciteit voorzichtig ingeschat op 0,1 fte.

Ook de structurele uitbreiding is aanvullend nodig op de bestaande formatie.

3. Optoppen en splitsen van woningen in bestaande wijken en kernen

Zowel voor het onderzoeken van de mogelijkheden tot op- en aanbouwen, splitsen en samenvoegen, de "vertaling" van het onderzoek naar een bestemmingsplan of omgevingsplan als de begeleiding van de initiatieven daartoe is de bestaande capaciteit niet toereikend en moeten middelen voor aanvullende formatie beschikbaar worden gesteld.

4. Transformeren kantoren/bedrijven naar woningen

De ambtelijke kosten betreffen de begeleiding van het onderzoek en overigens het accounthouderschap van het aanjagen en begeleiden van de initiatieven voor herontwikkeling. Voor de 0,5 fte wordt uitgegaan van alleen het voeren van de gesprekken met de eigenaren van de verschillende locaties. Als daar ook het projectleiderschap van de daaruit voortvloeiende transformaties of herontwikkelingen onder wordt verstaan moet een extra 0,5 fte aan de formatie worden toegevoegd.

Het onderzoeken van de ontwikkelingsmogelijkheden van de bedoelde locaties vraagt meer en andere capaciteit dan alleen ruimtelijke ontwikkeling, maar ook bijv. verkeer, civieltechnisch, planeconomie, duurzaamheid, communicatie, etc. Afhankelijk van het al dan niet doorgaan van projecten zal deze inzet nodig zijn. Mede daarom is deze betrokkenheid p.m. geraamd.

5. Visie Wvg gebieden

De vertaling van de zoekgebieden voor woningbouw naar de Omgevingsvisie is (als het wordt beperkt tot de hiervoor bedoelde "technische" inbedding in de Omgevingsvisie) relatief eenvoudig

Wat gaat het kosten? (geld)					
Raming financiën:	2022	2023	2024	2025	2026
1. Woonzorgvisie					
Incidenteel:					
Extern bureau voor ondersteuning	€ 30.000				
Inhuur tijdelijke formatie	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
Dekking: reserve volkshuisvesting	-€ 50.000	-€ 20.000	-€ 20.000	-€ 20.000	-€ 20.000
Structureel:					
Formatie voor uitvoering		€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
2. Wooninnovatie					
Incidenteel:					
Stedenbouwkundig onderzoek	€ 10.000	€ 30.000	€ 30.000		
Interne begeleiding stedenbouwkundig onderzoek	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000		
Structureel:					
Extra formatie	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000
3. Optoppen en splitsen van woningen in bestaande wijken en kernen					
Incidenteel:					
Stedenbouwkundige verkenning		€ 35.000	€ 15.000		
Formatie		€ 40.000	€ 40.000		
Structureel:					
Dekking:		€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000

4. Transformeren kantoren/bedrijven naar woningen					
Incidenteel:					
Stedenbouwkundig onderzoek	€ 25.000	€ 25.000			
Dekking: reserve volkshuisvesting	-€ 25.000	-€ 25.000			
Tijdelijke formatie tot aanjaagfunctie klaar is	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000
5. Visie Wvg gebieden					
Incidenteel:					
Visie opstellen		€ 20.000			
Dekking: Uitvoeringskosten omgevingsvisie		-€ 20.000			

Toelichting:

Incidentele kosten kunnen deels worden opgevangen binnen de bestemmingsreserve "volkshuisvestingsdoeleinden" (stand per 1-1-2022 € 223.876).

1. Woonzorgvisie

- 2022 extern bureau ter ondersteuning woonzorgvisie, € 30.000
- Middelen voor (inhuur) incidentele capaciteit, € 20.000
- 2023-2025 middelen t.b.v. inzet ter uitwerking/uitvoering van de woonzorgvisie, € 50.000

2. Wooninnovatie

De incidentele kosten zijn voor stedenbouwkundig onderzoek en het ambtelijk begeleiden daarvan.

3. Optoppen en splitsen van woningen in bestaande wijken en kernen

Voor de stedenbouwkundige verkenning van de binnenstedelijke op- en aanbouwmogelijkheden c.a. wordt een bedrag van € 35.000 ingeschat. Voor de vertaling van het onderzoek naar bestemmingsplan of omgevingsplan wordt € 15.000 ingeschat.

4. Transformeren kantoren/bedrijven naar woningen

De kosten van het stedenbouwkundig onderzoek kunnen in beginsel worden gedekt uit de voor de herontwikkeling te sluiten anterieure overeenkomsten.

5. Visie Wvg gebieden

Voor de dekking van de kosten zijn nog middelen beschikbaar voor de uitvoeringskosten van de Omgevingsvisie.

Aandachtspunten

Communicatie:

Algemeen: Voor deze opgaven zal inzet van team communicatie of inhuur hierop benodigd zijn. De omvang daarvan is op dit moment niet te ramen.

1. Wooninnovatie

Het onderzoek naar de kwalitatieve woningbehoefte vindt plaats in samenspraak met deskundigen en natuurlijk met betrokkenheid van de (potentiële) doelgroepen.

2. Optoppen en splitsen van woningen in bestaande wijken en kernen

Zie hiervoor.

3. Transformeren kantoren/bedrijven naar woningen

Communicatie vindt per locatie en mogelijk project met eigenaren/initiatiefnemers en omwonenden plaats.

4. Visie Wvg gebieden

Omdat het vooralsnog "slechts" een technische vertaling van de zoekgebieden betreft en geen concrete invulling van de gebieden zelf is geen communicatie in de vorm van participatie nodig.

Risico's:**1. Woonzorgvisie**

Vanwege de toenemende vergrijzing en wonen met zorg verwachting moet een uitgekiend pakket aan maatregelen worden uitgedacht. De uitvoeringskosten hiervan worden geschat op € 50.000. Om woningzoekenden en behoeften bij elkaar te brengen zou een "wooncoach" kunnen worden aangesteld. Hiervoor is structureel 0,5 fte ingeschat.

Mogelijke locaties waar nieuwe voorzieningen voor ouderen en zorgbehoevenden een plaats kunnen krijgen zijn bij 4. transformeren kantoren en bedrijven aangegeven. Voor het kunnen uitvoeren van deze CUP-opdracht is het van belang dat er voldoende capaciteit om deze opgave inhoud te geven.

2. Wooninnovatie

Geen.

3. Optoppen en splitsen van woningen in bestaande wijken en kernen

Geen.

4. Transformeren kantoren/bedrijven naar woningen

Het betreft een onderzoek van de gemeente en het bieden van herontwikkelingsmogelijkheden voor eigenaren. Maar wel op basis van gemeentelijke stedenbouwkundige en programmatische randvoorwaarden. Binnen deze context en alleen daarbinnen werkt de gemeente mee aan herontwikkeling. Als eigenaren hierin geen sluitende business case zien, komt er geen herontwikkeling van de grond en geen dekking van de kosten.

5. Visie Wvg gebieden

Niet tijdig inbrengen van de zoekgebieden in de vorm van (tenminste) een visie leidt tot het vervallen van de Wvg.

Overige:**1. Woonzorgvisie**

Zonder de uitkomsten in te kaderen wordt nu gedacht aan een variatie van onderwerpen die in een visie kunnen landen.

- a. Het benutten van de bestaande voorraad door bijvoorbeeld woningdeling, woningsplitsing, optoppen, etc.
- b. Stimuleren van nieuw aanbod, zoals bijvoorbeeld:
  - Flexwoningen
  - Knarrenhofjes
  - Groepswonen
  - Meergeneratiehuizen
  - Thuishuizen
  - Kamerwoningen
  - Time-out woningen
- c. Naast de 'reguliere' markt voor huurders en kopers wordt aandacht besteed aan doelgroepen met een ondersteuningsvraag zoals bijvoorbeeld:
  - (Toekomstig) kwetsbare ouderen
  - Statushouders
  - Mensen die uitstromen uit een woonvorm van wonen gekoppeld aan zorg (- en voorkomen van instroom)
  - Jongeren die uitstromen naar een woning gekoppeld aan jeugdzorg (- en voorkomen van instroom)
  - Mensen met een lichamelijke of een licht verstandelijke beperking

2. Wooninnovatie.

Geen.

3. Optoppen en splitsen van woningen in bestaande wijken en kernen

Geen.

4. Transformeren kantoren/bedrijven naar woningen

Geen.

5. Visie Wvg gebieden

Geen.

Ambitie: 4.2 Leusden op de kaart
Portefeuillehouder: Gerolf Bouwmeester

Wat willen we bereiken?

Omschrijving in Coalitieakkoord 2022-2026:

Leusden op de Kaart blijft belangrijk. Niet alleen voor inwoners, ondernemers en toeristen, maar ook om in de regio, bij de Provincie en bij het Rijk onze kwaliteiten zichtbaar te maken. Om die reden maken wij uit eenmalige middelen een bedrag als cofinancieringsinstrument vrij.

Doelstelling en kwaliteit van het resultaat:

- Uitvoeren van de door de raad vastgestelde visie op Recreatie en Toerisme wat inhoudt: voor ondernemers, particuliere initiatiefnemers en beleidsmakers bij buurgemeenten, Provincie en landelijke overheid willen wij een serieuze gesprekspartner zijn, die zich actief inzet om recreatie en toerisme te stimuleren, waardoor Leusden een aantrekkelijke (verblijf)plaats is om te recreëren en/of meerdere dagen te verblijven. Onderdeel hiervan vormt citymarketing;
- Structureel beschikbaar stellen van 0,50 fte beleid R&T om de visie te kunnen uitvoeren;
- Initiatieven of evenementen die bijdragen aan de (regionale of nationale) bekendheid van Leusden, haalbaar maken of aanjagen door cofinanciering beschikbaar te stellen. Het is duidelijk waarvoor cofinanciering wordt ingezet.

Afbakening:

- Het gaat om initiatieven en evenementen die regionaal of landelijk meer bekendheid voor Leusden opleveren.
- Het gaat om incidentele ondersteuning waarbij ook andere middelen of inzet beschikbaar komen.

Met wie werken we samen?

Toelichting:

Extern: marketingorganisaties binnen de provincie Utrecht, collega beleidsmedewerkers van buurgemeenten, Provincie Utrecht, Leusden Natuurlijk, Horeca en winkeliersverenigingen Leusden,
Intern: RO, Vergunningen, financiën, sport, sociaal domein.

Inbreng inwoners:

Particulieren en recreatieondernemers, die een bijdrage kunnen leveren om recreatie & toerisme te bevorderen en/of initiatieven willen nemen voor voorzieningen, activiteiten of evenementen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Toelichting:

- Uitvoeren van de visie op Recreatie en Toerisme met bijzonder aandacht voor:
  - Stimuleren en ontwikkelen van extra verblijfsaccommodatie, w.o. vakantiewoningen en camperplaatsen
  - Bijdragen aan nieuw actueel beleid RO
  - Invoeren digitale inning toeristenbelasting
  - Onderzoek naar alternatieve inning toeristenbelasting
- Opstellen criteria voor de inzet van het beschikbare cofinancieringsbudget en behandelen van de inkomende aanvragen.

Planning uitvoeringsjaren:

2022:

- Ontwikkeling en stimulering extra verblijfsaccommodatie, w.o. vakantiewoningen en camperplaatsen
- totstandkoming van nieuw, actueel beleid RO

2023:

- Invoering digitale inning toeristenbelasting
- Onderzoek naar alternatieve inning toeristenbelasting
- Opstellen criteria voor toekenning/inzet bijdragen uit cofinancieringsbudget
- Deelname aan verkiezing Fietsstad van het Jaar

2024:

2025:

Wat gaat het kosten? (ambtelijke capaciteit)					
Raming fte:	2022	2023	2024	2025	2026
Incidenteel: Waarvan uit bestaande capaciteit:		p.m.	p.m.	p.m.	
Structureel: Waarvan uit bestaande capaciteit:		0,50 fte 0	0,50 fte 0	0,50 fte 0	0,50 fte 0
Toelichting: Om Leusden op de kaart te zetten, onder meer door citymarketing en om de visie op recreatie en toerisme te implementeren en uit te voeren, is structurele inzet van formatie recreatie en toerisme noodzakelijk. De incidentele inzet is nodig voor het oppakken van het vraagstuk Van der Valk. Op dit moment is de opgave zelf nog onvoldoende uitgekristalliseerd om de benodigde inzet aan te geven. Daarnaast is voor het implementeren en uitvoeren van de visie inzet nodig vanuit de organisatie. Het daarbij in ieder geval om communicatie en RO en vergunningverlening.					

Wat gaat het kosten? (geld)					
Raming financiën:	2022	2023	2024	2025	2026
Incidenteel: Dekking:					
Structureel: Formatie		€ 46.000	€ 46.000	€ 46.000	€ 46.000
Werkbudget (instrument cofinanciering)		€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 5.000
Effect onderzoek toeristenbelasting			+ p.m.	+p.m.	+ p.m.
Toelichting: Met een budget dat deels bedoeld is als cofinanciering en deels aan aanjaaggeld wordt de komende 4 jaar een extra boost gegeven aan de bekendheid van Leusden. Het onderzoek naar alternatieve inning van toeristenbelasting kan effect hebben op de begrotingspositie en levert mogelijk een dekkingsvraagstuk op.					

Aandachtspunten
Communicatie: Bij het uitvoeren van de visie zal inzet van communicatie benodigd zijn. De omvang daarvan is op dit moment niet te ramen.
Risico's: Geen.
Overige: Geen.

Bijlage 1

Toelichting bij 1.2 Robuuste en slagvaardige dienstverlening aan samenleving en politiek

Organisatie op orde: achterstallig/direct nodig (structureel):

Om op korte termijn niet in serieuze problemen te komen is op enkele taakvelden direct structurele investering nodig. Dit betreft werkzaamheden die verricht moeten worden. Er valt weinig te kiezen. Verder uitstel van deze investeringen leidt tot niet-invulling van taken en/of extra kosten externe inhuur. Deze taakvelden en de fte waar het om gaat zijn in deze bijlage beschreven.

Organisatie op orde: achterstallig/direct nodig (incidenteel)

Om op korte termijn niet in serieuze problemen te komen is op enkele taakvelden direct incidentele investering nodig. De reden voor het incidentele en dus niet structurele karakter zijn divers: Bij vastgoed wordt nog gewerkt aan een organisatie verbetering; bij WABO en VTH weten we nog niet wat de impact van de WKB en in mindere mate Omgevingswet zullen zijn.

Organisatie op orde: ontwikkeling

Daarnaast is het nodig om beleidslacunes te vullen op de terreinen visie dienstverlening- en I-visie. We zullen in het licht van de ontwikkelingen opnieuw kijken wat onze visie is op dienstverlening en wat onze I- visie is. Zonder die (incidentele) investeringen is geen bruikbaar kader voorhanden om investeringsbeslissingen te nemen en te prioriteren over de lange termijn op die grote taakvelden. Ook een eenmalige investering in het beter organiseren van vastgoed/accommodatiebeleid maakt hier deel van uit.

APV- en evenementenvergunning

Uitbreiding van de formatie met 0,67 fte, schaal 8. De kosten bedragen structureel € 45.000. Er is sprake van onderbezetting bij de evenementenvergunningen. Er is structureel meer werk dan huidige capaciteit.

Medewerker publiekszaken

Uitbreiding van de formatie met 1 fte, schaal 7. De kosten bedragen structureel € 60.000. De bezetting bij burgerzaken is te krap gelet op de taken. Dit wordt nu opgevuld door structureel overwerk en inhuur maar moet structureel goed geregeld worden.

Medewerker griffie

De huidige bezetting van de griffie is niet voldoende. De griffie is in staat om de minimum dienstverlening te leveren (regelmatig met overwerken), maar eens een stapje meer of dieper lukt niet. Een extra ontwikkeling gaat meteen ten koste van de basis. Uitbreiding van de formatie met 0,5 fte met kosten van structureel € 39.000 is wel een minimum dat nodig is om de ondersteuning te blijven bieden. Dit blijkt eveneens op basis van landelijke rapportage, onderzoeken en recente ontwikkelingen:

- de griffie van Leusden zit in landelijke benchmarks over bezettingsgraad in de lagere regionen (lees: onderbezetting).
- op basis van rapporten van Raad voor het Openbaar Bestuur, rapporten van Vereniging van Raadsleden in samenwerking met Vereniging van Griffiers zijn verklaringen aangedragen waarom er op de griffies meer bezetting nodig is. Dit heeft te maken met de toegenomen complexiteit in het bestuurlijke speelveld.
- Er tekent zich een grote aardverschuiving af in het Leusdense raadswerk waardoor de dienstverlening van de griffie onder druk is komen te staan:
  1. De raad is gegroeid naar 23 raadsleden per maart 2022;
  2. De raad van Leusden wordt bestuurd door 8 fracties sinds maart 2022. In maart 2018 waren dit nog 5 fracties;
  3. De gemeenteraad bestaat sinds maart 2022 voor meer dan de helft uit nieuwe raadsleden;
  4. Er zijn twee, nieuwe, lokale, fracties in de raad gekomen. Uit onderzoek is gebleken dat fracties van lokale partijen een groter beroep doen op de ondersteuning van de griffie, omdat zij niet een beroep kunnen doen op een landelijk partijbureau.

Uitbreiding formatie dataspecialist SD

Uitbreiding van de formatie met 0,17 fte, schaal 11. De medewerker is in dienst voor 32 uur waarvan 6 uur (= 0,17 fte) via een tijdelijk contract. De formatie is echter structureel van aard. Het meer datagestuurde werken binnen het sociaal domein heeft met de komst van de informatiespecialist in mei 2021 een goede ontwikkeling doorgemaakt. Deze ontwikkeling moet verder doorgezet worden en vraagt ook de komende jaren deze inzet. De kosten bedragen structureel € 20.000.

Junior beleidsadviseur SD

Uitbreiding van de formatie met 0,33 fte, schaal 9. De medewerker is in dienst voor 36 uur waarvan 12 uur via een tijdelijk contract. De formatie is echter structureel nodig voor het verlenen van subsidies. De kosten bedragen structureel € 26.000.

Generalist SD 1 fte

Uitbreiding van de formatie met 1 fte, schaal 11. De kosten bedragen structureel € 98.000.

De gemeente heeft de grote opgave om de transformatie in het sociaal domein vorm te geven waarbij wij ondersteuning op maat willen bieden voor mensen die het zelf niet kunnen organiseren; zodat zij mee kunnen blijven doen of weer mee kunnen doen in de samenleving. Tegelijkertijd vraagt het om grip te houden op de kostenontwikkeling. De afgelopen jaren is gebleken dat de huidige formatie erg krap is en geen of weinig ruimte biedt om flexibel en snel in te kunnen spelen op ontwikkelingen die op ons afkomen. Uitbreiding van de formatie weerspiegelt dus de toename van de complexiteit in het SD, en is nodig om het huidige niveau van sociale voorzieningen in Leusden in stand te kunnen houden.

Medewerker BAG-GI BGT

Uitbreiding van de formatie met 0,5 fte, schaal 8 in verband met structurele toename van wettelijke taken. De kosten bedragen structureel € 34.000.

Het belang van de kwaliteit van basisregistraties voor de (digitale) overheid is groot. De gegevens worden gebruikt in onze primaire processen. De samenhang tussen basisregistraties is van essentieel belang omdat gebruikers de gegevens gecombineerd toepassen in processen. De basisregistraties moeten op orde zijn en dat kunnen we nu niet garanderen.

Uitbreiding accountmanagement bedrijven

Voor accountmanagement is 34 uur beschikbaar, verdeeld over 2 accountmanagers voor 18 en 16 uur. Een van de accountmanagers is tevens verantwoordelijk voor het economisch beleid (eenpitter). Dat maakt dat accountmanagement uitgevoerd moet worden onder druk van beleidsmatige zaken die bestuurlijk urgente aandacht vragen. Met het toevoegen van 0,2 fte (schaal 10a) kan het accountmanagement pro-actiever uitgevoerd worden, conform de vastgestelde strategie. Verwachte kosten op jaarbasis: € 18.000 structureel.

Formatie teamleider financiën BLNP

Uitbreiding van de formatie met 0,67 fte, schaal 12. De kosten bedragen structureel € 74.000. Tot najaar 2023 is hier dekking voor; in 2023 zijn de kosten daardoor € 19.000. Zonder deze functie heeft het BLNP teamhoofd financiën een span of control van circa 60 medewerkers uit 4 gemeenten. Dat is niet te doen. De BLNP gemeenten moeten ieder bijdragen aan te leveren teamleiders conform verdeelsleutel.

Rechtmatigheidsverantwoording VIC

Hoewel de wet nog niet door het parlement is aangenomen mogen we ervan uitgaan dat de rechtmatigheidsverantwoording ingaat vanaf verslagjaar 2022. Het college gaat dan via de jaarrekening verantwoording afleggen over de rechtmatigheid. Dit betekent een verschuiving van (controle)werkzaamheden van de externe account naar de VIC functie (Verbijzonderde Interne Controle) onder verantwoordelijkheid van het college. Bij invoering wordt de raad een beleidskader voorgelegd waar een verantwoordinggrens (tussen 1% en 3%) in wordt vastgelegd en ook een ambitieniveau. Het ambitieniveau loopt uiteen van uitsluitend financiële rechtmatigheid tot een brede verantwoording in de vorm van een In Control Statement. De rechtmatigheidsverantwoording is een onderwerp dat in BLNP verband wordt opgepakt. Het sluit aan bij de initiatieven die er zijn op het gebied van interne controle tussen de vier gemeenten. De rechtmatigheidsverantwoording noopt ons om de onafhankelijkheid en de kwaliteit van de uitvoering van de verbijzonderde controles te versterken. BLNP biedt hiertoe wellicht mogelijkheden om te komen tot een controlteam dat min of meer een onafhankelijke positie heeft en werkt voor de BLNP gemeenten. In 2022 gaan we onderzoeken hoe we dit controlteam vorm kunnen geven. Hierbij zal aan de orde komen welke inzet de vier gemeenten op dit moment kunnen leveren op interne controle. In Leusden is dat beperkt. De IC werkzaamheden worden nagenoeg volledig door twee functionarissen uitgevoerd (een deel van hun taken). In de lijnafdelingen is weinig capaciteit en aandacht voor interne controle. Willen we adequate invulling kunnen geven aan de rechtmatigheidsverantwoording en vorm kunnen geven aan een kwalitatief goede VIC functie zal Leusden (als ook de andere BLNP gemeenten) hierin moeten investeren. De hoogte van de kosten is nog niet goed vast te stellen. Vooralsnog nemen we een stelpost om van structureel € 50.000 die kan worden gebruikt om de formatie uit te breiden dan wel een bijdrage te leveren aan BLNP.

Beheer kantoorautomatisering

Het betreft een nieuwe functie die voortvloeit uit de implementatie van Microsoft365 als KA omgeving met de applicaties Sharepoint, Power BI en Teams in de Cloud omgeving. Hier moet in Leusden en bij voorkeur vanuit BLNP gezamenlijk uitvoering aan gegeven worden. Momenteel is er geen capaciteit om dit functioneel te beheren. Vanuit Leusden moet er iemand verantwoordelijk worden voor het beheer van de Microsoft365 tenant. Vanuit deze functie moeten functionaliteiten van de Microsoft365 onderdelen goed uitgedragen worden zodat deze optimaal benut kunnen worden. Dit vereist een proactieve benadering. Door de jaren heen is de kantoorautomatisering wat ingewikkelder geworden. Het beheer daarvan is eerder niet meegenomen in de bestaande functies. De werkzaamheden passen niet bij het systeembeheer (andersoortige werkzaamheden) en niet bij de Helpdesk. Hier is geen ruimte voor in de functie. De kosten van 0,5 fte worden geraamd op € 46.000.

BOA

Uitbreiding van de formatie met 1 fte, schaal 7. De kosten bedragen structureel € 60.000. Boa's moeten op een steeds breder terrein inzetbaar zijn. Ook neemt de noodzakelijke inzet toe. Er worden prioriteiten gesteld om het meest belangrijke te doen, maar daarmee is er continue te weinig aandacht voor andere onderdelen van de taken. De reden dat deze taak in de CUP-opdracht Robuuste en slagvaardige dienstverlening is opgenomen, is dat er geen sprake kan zijn van "communicerende vaten" in relatie tot eventuele uitbreiding dan wel bezuiniging op politietaken.

Het BOA-werkveld gaat over de aanpak van kleine overlast gevende feiten in de openbare ruimte. Dit betreft een ander taakveld dan dat van de politie, die zich richt op openbare orde en veiligheid.

Werkvoorbereider civiel

Dit betreft uitbreiding van de formatie met 1 fte, schaal 9 met kosten van structureel € 77.000. De gevraagde uitbreiding betreft werkvoorbereiding: het opstellen van bestekken/werkomschrijvingen, maken van bijbehorende tekeningen en kostencalculaties. Dit betekent een medewerker met brede (allround) civiele/groene kennis, die inhoudelijk wordt gevoed door de vakspecialisten per discipline. Met een eigen bestekschrijver/-tekenaar wordt deze taak gemakkelijker en houden we de voortgang op projecten er beter in. Nu wordt voor dit werk regelmatig capaciteit ingehuurd hetgeen minder effectief is en duurder. De reden dat de huidige bezetting hier nu onvoldoende aan toekomt is enerzijds omdat de organisatie in de loop van de tijd anders is ingericht en we steeds meer taken verschoven hebben naar beheerders. En anderzijds omdat de samenleving steeds meer vraagt aan inzet en juist hier wordt veel op ingezet in het kader van de samenleving voorop. We zien daardoor dat we steeds meer moeite hebben om het werk vanuit de IBOR rapportage tijdig te organiseren en een deel wordt daarom niet meer gedaan. Ook gaat de kwaliteit van het geleverde achteruit en komt op enig moment ook de veiligheid in het gedrang. Met een te krappe bezetting lopen we het risico onze budgetten onvoldoende te kunnen inzetten, daarmee niet te realiseren wat we voor ogen hadden. Met iedere ontwikkeling is er capaciteit nodig in de uitvoering. De capaciteit die wij daar nu op inzetten is te mager om de realisatie voldoende vorm te geven.

Inhoudsdeskundige vastgoed

Er loopt een onderzoek naar de manier waarop onze organisatie de Vastgoed-kolom heeft georganiseerd. En vooral waar het beter kan. Wat op dit moment al duidelijk is, is dat we op operationeel/tactisch gebied geen bezetting hebben. Er is een medewerker die zich met beheer bezighoudt, en er zijn medewerkers die zijn aangesteld voor het beleid vastgoed. Wat we niet hebben en ook niet in andere functies hebben georganiseerd of kunnen organiseren de komende twee jaar is inhoudelijk/specialistisch tactisch/operationele inzet. Dit is een hiaat in de organisatie, waarvan we op de diverse dossiers last van hebben. Afgelopen jaren huurden we hier lange tijd voor in. Daarvoor is het inhuurbudget niet toereikend. Met het onderzoek willen we mede investeren in "de goede dingen doen op de goede plek", maar daar kunnen we met de werkzaamheden op het gebied van Vastgoed niet op wachten. Daarom stellen we voor voorlopig voor 2 jaar iemand aan te nemen die de tactisch-operationele taken kan vervullen, waarna we bezien hebben of deze functie ook daadwerkelijk structureel van aard zou moeten zijn.

Projectleider gebiedsontwikkeling

Bij initiatieven van bewoners ondersteunen wij als gemeente. Het aantal initiatieven en de aard van de ondersteuning heeft er de afgelopen jaren voor gezorgd dat we extern hebben ingehuurd om dit mogelijk te maken, naast onze eigen formatie. Om de continuïteit te waarborgen willen we de inhuur omzetten naar vaste formatie. Dekking is voorzien vanuit de opbrengsten van de anterieure overeenkomsten en de grondexploitaties.

Bijlage 2: Overige uitgangspunten Coalitieakkoord

Voor de hieronder genoemde punten uit het Coalitieakkoord 2022 – 2026 zijn in het CUP geen afzonderlijke formulieren opgenomen.

Duurzaamheid

Het uitgangspunt is dat het huidige beleid voor kleine erfmolens (tot 25 meter ashoogte) op agrarische bouwpercelen ongewijzigd in stand blijft.

Sociaal Domein

Regionale samenwerking in het Sociaal Domein is noodzakelijk en die zullen wij ondersteunen waar nodig. De (al ingezette) regionale aanbesteding van specialistische hulp staat niet ter discussie. Wij kiezen voor een constructieve en resultaatgerichte houding en zullen terughoudend zijn bij individuele knelpunten. Wel verwachten wij dat de raad steeds goed en zorgvuldig geïnformeerd wordt over deze ontwikkeling.

Financiën

Tijdelijke extra financiële ruimte in de begroting 2023 tot 2025 is beschikbaar voor de ambities van de raad als geheel en het coalitieakkoord. De raad maakt daarbij een zorgvuldige en integrale afweging.

Wij accepteren dreigende tekorten op middellange termijn (nu vanaf 2026), omdat wij ons niet willen laten leiden door de financieringsvorm van het Rijk. Onze strategie is er daarmee op gericht om het goede en waardevolle voorzieningenniveau in Leusden, Achterveld en Stoutenburg in stand te houden.

Wij zetten in op het versterken van de lobbykracht richting de rijksoverheid voor het verkrijgen van realistische en voorspelbare middelen. Daarvoor gebruiken wij onze netwerken, zowel politiek alsook in samenwerking met andere gemeenten en Provincie.

Bij tegenvallers zoeken wij de oplossingen langs de volgende lijn:

- eerst kijken wij naar oplossingen binnen het beleidsterrein of het domein waar een tekort ontstaat;
- daarna kijken wij naar oplossingen binnen de hele begroting;
- pas in laatste instantie kijken wij naar lastenverzwaring door bijvoorbeeld de verhoging van de OZB.

Wij hanteren het principe dat bij (raads)voorstellen met structurele lasten ook een voorstel hoort met een structurele dekking. De raad wordt hiermee telkens gevraagd om scherpe keuzes te maken.